

Здрав словеначки

Здорова словенська мова

ZDRAVA SLOVENŠČINA

Zdrav slovenski

Здрав словенечки
Healthy Slovenian

Učbenik za kratke tečaje slovenščine na nadaljevalni stopnji (A2–B1)

**GJOKO NIKOLOVSKI, NINA AMBROŽIČ, ŠPELA KOVAČIČ,
EMILIJA NESHKOSKA CHRETNIK, ALEKSANDAR TRIFUNOVIĆ, JASNA VIDINIČ**

Naslov Zdrava slovenščina

Avtorice in avtorja Gjoko Nikolovski, Nina Ambrožič, Špela Kovačič, Emilija Neshkoska Chretnik, Aleksandar Trifunović, Jasna Vidinić

Recenzija red. prof. dr. Andreja Žele
(Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta)
izr. prof. dr. Mira Krajnc Ivič
(Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta)

Lektoriranje Avtorice in avtorja ter recenzentki

Tehnično urejanje Gjoko Nikolovski, Vitalina Kokolska

Grafične priloge Avtorice in avtorja

Založnik in izdajatelj Zdravniška zbornica Slovenije, Dunajska cesta 162, 1000 Ljubljana

Izdano Ljubljana, Slovenija, 2023

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in
univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 172428803

ISBN 978-961-6185-41-7 (PDF)

Aplikaciji Filozofske fakultete Univerze v Mariboru

Slovka

Kliknite ali skenirajte kodo.

Zdravka

Kliknite ali skenirajte kodo.

Spletna aplikacija Slovka je namenjena vsem neslovensko govorečim za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika na ravni A2–B1.

Aplikacija Zdravka za neslovensko govoreče zaposlene na področju zdravstva v Sloveniji za izpopolnjevanje znanja slovenščine kot drugega in tujega jezika na ravni B2.

KAZALO

UČBENIKU NA POT	4
SLOVENSKA ABECEDA	5
SLOVENSKI GLAVNI IN VRSTILNI ŠTEVNIKI	6
PREDSTAVITEV	9
DRUŽINA IN SODELAVCI TER PRIJATELJI	16
AKTIVNOSTI	28
OPIS BIVALNEGA IN SLUŽBENEGA PROSTORA	40
KAJ SMO POČELI?	46
KAJ BOMO POČELI?	56
OPRAVKI	63
POTOVANJE	75
ZDRAVJE IN TELO	83
STRES	96

— UČBENIKU NA POT

Učbenik *Zdrava slovenščina* je namenjen udeleženkam in udeležencem kratkih tečajev slovenščine kot drugega in tujega jezika na nadaljevalni stopnji (A2–B1), ki so lahko glede na stopnjo predznanja tako začetnice in začetniki kot tudi nadaljevalke in nadaljevalci z nesistematiziranim znanjem slovenščine. Učbenik je zastavljen tako, da se lahko predavateljice in predavatelji poljubno odločijo za obravnavo posameznih enot, in sicer odvisno od dolžine tečaja in stopnje predznanja udeleženk in udeležencev. Zajema 10 enot s podobno strukturo, ki prinašajo: (1) vsakodnevne teme, povezane z življenjskimi situacijami, (2) slovnični sklop s preglednicami in (3) vaje za utrjevanje slovnice in tvorjenje besedil. Z učbenikom *Zdrava slovenščina* želimo prispevati k izboljšanju sporazumevalne zmožnosti in jezikovni ter kulturni integraciji ciljne skupine v slovensko družbo.

Gjoko Nikolovski

Pred vami je učbenik *Zdrava slovenščina*, ki so ga pripravili slovenisti in slavisti Univerze v Mariboru in Univerze v Ljubljani, izdala pa ga je Zdravniška zbornica Slovenije. Učbenik je namenjen zdravstvenim delavcem, ki jim slovenščina ni materni jezik, a so se v določenem trenutku na življenjskem razpotju odločili priti v Slovenijo in svojo poklicno pot nadaljevati v slovenskem zdravstvu. Slovenija se je do tujih zdravstvenih delavcev v preteklosti pogosto obnašala mačehovsko, tako s kafkovsko zamudnimi birokratskimi postopki kot z neživljenjskimi zahtevami glede znanja slovenskega jezika. A z nekaj dobre volje so se stvari premaknile na bolje: izpiti iz strokovnega slovenskega jezika se uspešno izvajajo na ustreznih zbornicah zdravstvenih delavcev ob tesnem sodelovanju slovenistov in zdrav(stve)nikov. Pričujoči učbenik, ki ga dopolnjujeta še spletni aplikaciji *Slovka* in *Zdravka*, je nova stopnička k lažjemu, hitrejšemu in varnejšemu vključevanju tujih zdravstvenih delavcev v naše zdravstvo. Za to gre predvsem zahvala avtoricam in avtorjem (Nini Ambrožič, Špeli Kovačič, Emiliji Neshkoski Chretnik, Aleksandru Trifunoviću in Jasni Vidinič), ki so učbenik pripravili pod vodstvom prof. dr. Gjoka Nikolovskega, recenzentkama, prof. dr. Andreji Žele in prof. dr. Miri Krajnc Ivič, in seveda Zdravniški zbornici, ki je prepoznala in podprla celostno reševanje tako izobraževanja kot preverjanja znanja strokovnega slovenskega jezika. S kančkom dobre volje se dá marsikaj spremeniti na bolje.

Marko Pokorn

SLOVENSKA ABECEDA

A – amnezija, anestezija, anoreksija
B – bolnik, bolnišnica, bolezen
C – cista, ciroza, celiakija
Č – črevesje, čelo, čir
D – dlesni, dermatologija, dehidracija
E – EKG, eritrocit, endokrinologija
F – farmacija, fenotip, fizioterapija
G – glavobol, gangrena, gastritis
H – halucinacija, hemoglobin, herpes
I – infarkt, inzulin, injekcija
J – jajčece, jod, jedro
K – kardiologija, koleno, komolec
L – levkemija, laringitis, levkocit
M – medicina, menopavza, malarija
N – narkoza, nevrokirurgija, nekroza
O – opeklina, oteklina, osteoporoza
P – pankreas, pediatrija, pljučnica
R – radiologija, rebro, rak
S – slina, sepsa, slepič
Š – šarenica, šiv, šok
T – trebuh, tifus, tilnik
U – uho, urologija, ultrazvok
V – vid, virus, vena
Z – zdravnik, zdravilo, zenica
Ž – želodec, žrelo, živčevje

SLOVENSKI GLAVNI IN VRSTILNI ŠTEVNIKI

Glavni števnik	Zapis
1	ena
2	dve
3	tri
4	štiri
5	pet
6	šest
7	sedem
8	osem
9	devet
10	deset
11	enajst
12	dvanajst
13	trinajst
14	štirinajst
15	petnajst
16	šestnajst
17	sedemnajst
18	osemnajst
19	devetnajst
20	dvajset
21	enaindvajset
22	dvaindvajset
23	triindvajset
30	trideset
35	
36	

Glavni števnik	Zapis
37	
40	štirideset
43	
44	
45	
50	petdeset
60	šestdeset
66	
68	
70	sedemdeset
80	osemdeset
81	
82	
83	
90	devetdeset
99	
100	sto
200	dvesto
300	
400	
600	šeststo
900	devetsto
1000	tisoč
100.000	sto tisoč
1.000.000	milijon
1.000.000.000	milijarda

Vrstilni števnik	Zapis	Kdaj?
1.	prvi -a -o	prvega januarja
2.	drugi -a -o	drugega februarja
3.	tretji -a -e	tretjega marca
4.	četrti	četrtga aprila
5.	peti	
6.	šesti	
7.	sedmi	
8.	osmi	
9.	deveti	
10.	deseti	
11.	enajsti	
12.	dvanajsti	
13.	trinajsti	
14.	štirinajsti	
15.	petnajsti	
16.	šestnajsti	
17.	sedemnajsti	
18.	osemnajsti	
19.	devetnajsti	
20.	dvajseti	
21.	enaindvajseti	
22.	dvaindvajseti	
23.	triindvajseti	
30.	trideseti	
40.	štirideseti	
50.	petdeseti	
60.	šestdeseti	
70.	sedemdeseti	
80.	osemdeseti	
90.	devetdeseti	
100.	stoti	
200.	dvestoti	
600.	šeststoti	
1000.	tisoči -a -e	

Kdaj imate rojstni dan? – Rojstni dan imam osemindvajsetega marca.

Kateri dan je danes? – Danes je petnajsti junij.

Katerega smo danes? – Danes smo petnajstega junija.

Na tekmovanju smo dosegli drugo mesto.

Vaje

1. Preberite spodnja števila.

15, 26, 33, 55, 11, 103, 210, 307, 102.300, 1542, 2945, 629, 13, 33.708

2. Števila napišite z besedo.

18 _____
46 _____
104 _____
921 _____
324 _____
1852 _____
684 _____
2300 _____
3.000.000 _____
2.000.500 _____

3. Števila napišite z besedami.

Rojstni dan imam 24. 10. _____
Prva svetovna vojna se je končala 11. 11. _____
Človek ima 2 oči. _____
Ana ima rojstni dan 8. 5. _____
Danes je 26. 1. _____
Mačka ima 4 noge. _____
V 2. polovici tekme smo dosegli 16 točk. _____
Na tekmovanju so izpadli, saj so dosegli 12. mesto. _____
Zdravje je na 1. mestu. _____
Celje je 3. največje mesto v Sloveniji. _____
Pomlad se začne 21. 3. _____
Sedim v 6. vrsti. _____

4. Letnice napišite z besedami.

1975 _____
2016 _____
1997 _____
1984 _____
1857 _____
2006 _____
2023 _____

PREDSTAVITEV

Moje ime je Sara, pišem se Horvat. Stara sem 32 let in sem iz Slovenije. Živim v Mariboru na Cankarjevi ulici. Po poklicu sem knjižničarka. Zelo dobro govorim angleško, znam pa tudi nemško in italijansko ter malo špansko.

To je Matej, piše se Novak. Star je 23 let in je iz Slovenije. Trenutno živi na Dunaju v Avstriji, ampak je iz Ljubljane. Je študent in študira nemščino. Govori tudi dobro nizozemsko, angleško pa slabo.

Midva sva Sandra in Lovro. Sva študenta in študirava medicino v Mariboru. Stara sva 24 let. Jaz sem tretji letnik, on pa drugi. Živiva v študentskem domu. Pogosto se skupaj učiva v knjižnici in hodi na prakso v Univerzitetni klinični center Maribor.

Odgovorite na vprašanja.

1. Katere jezike govori Sara?
2. Koliko je star Matej?
3. Kaj študira Matej?
4. Katere jezike govori Matej?
5. Koliko sta stara Sandra in Lovro?
6. Kateri letnik študija je Sandra?
7. Kje živita Sandra in Lovro?

Odgovorite na vprašanja o sebi.

1. Kako vam je ime? _____.
2. Kako se pišete? _____.
3. Od kod ste? _____.
4. Kje živite? _____.
5. Kaj ste po poklicu? _____.
6. Katere jezike govorite? _____.

Glagol *biti* in osebni zaimki

Ednina		Dvojina		Množina	
osebni zaimek	glagol <i>biti</i>	osebni zaimek	glagol <i>biti</i>	osebni zaimek	glagol <i>biti</i>
jaz	sem/nisem	midva midve/medve	sva/nisva	mi me	smo/nismo
ti	si/nisi	vidva vidve/vedve	sta/nista	vi ve	ste/niste
on ona ono	je/ni	onadva onidve	sta/nista	oni one ona	so/niso

Od kod si? Kje živiš?

	Moški spol	Ženski spol	Ženski spol (-ska, -ška)	Srednji spol
	Berlin, Egipt	Ljubljana, Slovenija	Kitajska, Hrvaška	Celje
Sem iz	Berlina, Egipta	Ljubljane, Slovenije	Kitajske, Hrvaške	Celja
Živim	v Berlinu, Egiptu	v Ljubljani, Sloveniji	na Kitajskem, Hrvaškem	v Celju

Imenovalnik (nominativ)

Kdo? Kaj?

	Moški spol	Ženski spol	Srednji spol
Ednina	nov računalnik nov bolnik	nova zdravnica nova posebnost	novo razkužilo novo mnenje
Dvojina	(dva) nova računalnika (dva) nova bolnika	(dve) novi zdravnici (dve) novi posebnosti	(dve) novi razkužili (dve) novi mnenji
Množina	novi računalniki novi bolniki	nove zdravnice nove posebnosti	nova razkužila nova mnenja

Raba imenovalnika

To je moj sošolec.

To je moja kolegica Ana.

Onidve sta novi medicinski sestri.

To so naše nove sodelavke.

Tvorjenje ženskih oblik

študent – študent**ka**
prevajalec – prevajal**ka**
Slovenec – Sloven**ka**
profesor – profesor**ica**
kuhar – kuhar**ica**
Hrvat – Hrvat**ica**
pedagog – pedagog**inja**
kirurg – kirurg**inja**
Anglež – Anglež**inja**

Vezniki *in, ter, ampak*

In, ter (za povezovanje)

Rada berem knjige in potujem.
V trgovino grem po sol, moko, jajca, olje, kruh in mleko.
Tomaž študira angleščino in nemščino ter sociologijo.

Ampak (za izražanje nasprotja)

Ta prstan je lep, ampak drag.
Trenutno živi na Dunaju v Avstriji, ampak je iz Ljubljane.

Prostor za nove besede in sporazumevalne vzorce

Vaje

1. Vstavite pravilno obliko glagola *biti*.

1. Jaz _____ bolna in imam vročino.
2. Njemu _____ ime Bojan.
3. Njegovi najboljši prijatelji _____ Tomaž, Jaka in Primož.
4. Vidva _____ pozna.
5. On _____ navdušen nad tem filmom.
6. Midva _____ zaspala.
7. Vidve _____ moji sosedi.
8. Vi _____ zelo veseli.
9. Midve _____ ponosni na brata.
10. Onadva _____ lačna.
11. Mačka _____ domača žival.

2. Vstavite pravilno obliko glagola *biti*.

1. Jaz _____ Katarina.
2. To _____ moja prijateljica Polona.
3. Oni _____ iz Celja.
4. Onadva _____ profesorja.
5. Mi _____ zdravniki.
6. Žana in Maša _____ sodelavki.
7. Ti _____ nadarjen za glasbo.

3. Primere iz vaje 2 zanikajte.

1. Jaz _____ Katarina.
2. To _____ moja prijateljica Polona.
3. Oni _____ iz Celja.
4. Onadva _____ profesorja.
5. Mi _____ zdravniki.
6. Žana in Maša _____ sodelavki.
7. Ti _____ nadarjen za glasbo.

4. Vstavite pravilno obliko glagola *biti*.

1. Jaz _____ zadovoljna.
2. Vidva _____ prijatelja.
3. On _____ vodja v tem podjetju.
4. Oni _____ medicinski tehniki.
5. Tjaša, Tadeja in Mateja _____ moje sodelavke.
6. Primož _____ naš sosed.
7. Andrej in Ana _____ zaposlena v muzeju.

5. Zanimanje povedi iz vaje 4.

1. Jaz _____ zadovoljna.
2. Vidva _____ prijatelja.
3. On _____ vodja v tem podjetju.
4. Oni _____ medicinski tehniki.
5. Tjaša, Tadeja in Mateja _____ moje sodelavke.
6. Primož _____ naš sosed.
7. Andrej in Ana _____ zaposlena v muzeju.

6. Vstavite moško in žensko obliko.

Država	Narodnost (moški spol)	Narodnost (ženski spol)
Slovenija	Slovenec	Slovenka
Anglija		
Srbija		
Francija		
Španija		
Kanada		
Kitajska		
Makedonija		
Nemčija		
Filipini		
Danska		
Hrvaška		
Italija		
Japonska		
Mehika		
Turčija		
Iran		
Rusija		
Indija		
Egipt		

7. Vstavite pravilni osebni zaimek.

1. _____ je študent.
2. Kaj je Maja po poklicu? _____ je zdravnica.
3. Sara in Miha sta knjižničarja. _____ sta zaposlena v knjižnici.
4. _____ delate v pekarni.
5. Simon dela v šoli. _____ je učitelj.
6. Katja in Veronika dobro kuhata. _____ danes kuhata kosilo.
7. _____ so moji prijatelji.
8. Delam s tremi Madžari. _____ dobro govorijo slovensko.
9. Andrej ima dva otroke. _____ hodita v šolo.
10. Ali ste _____ naši novi sosedi?
11. _____ smo vaše redne stranke.
12. Tjaša živi na kmetiji. _____ vsak dan hrani kokoši.

8. Vprašajte se po podčrtanih besedah.

1. Miha živi v Celju. _____
2. To je okno. _____
3. Tadeja govori angleško. _____
4. Miha je po poklicu učitelj. _____
5. Tadeja živi v Ljubljani. _____
6. Miha je iz Maribora. _____
7. Tadeja študira medicino. _____

9. Predstavite se.

10. Vstavite veznik *in* ter pravilno obliko glagola *biti*.

1. Tjaša _____ Maja _____ sestri.
2. Na polici _____ knjige, ogledalo, slika _____ sveča.
3. Na parkirišču _____ dva avtomobila _____ en motor.
4. Matej _____ zabaven _____ pameten.
5. David _____ Žana _____ na počitnicah v Grčiji.
6. Na mizi _____ listi _____ pisala.

11. Samostalnice v ednini napišite v dvojini in množini.

Ednina	Dvojina	Množina
kratko pismo		
dolga cesta		
bela nogavica		
leva roka		
siv šal		
globoka reka		
majhna hiša		
rdeče srce		
poškodovano koleno		
star avtomobil		
kemičen svinčnik		
debela mačka		
sladek bonbon		
velika soba		
desna noga		
krčna žila		
kartonska škatla		
lesen stol		
okroglo okno		
zanimiva knjiga		
steklen kozarec		

DRUŽINA IN SODELAVCI TER PRIJATELJI

Moja družina

Moja družina je štiričlanska. Imam očeta, mamo in sestro. Mojemu očetu je ime Tomislav. Star je 67 let in po poklicu je strojnik. Je visok in ima sive kratke lase. Moji mami je ime Irena in ona dela kot kuharica. Ona je nižja kot moj oče. Ima skodrane rdeče lase in rjave oči. Moji sestri je ime Hana. Ona je starejša kot jaz. Stara je 37 let in živi v Pesnici pri Mariboru. Po poklicu je medicinska sestra. Je visoka in suha ter ima dolge rjave lase in modre oči.

Moji babici je ime Elena. Stara je 82 let in je upokojena. Babica govori makedonsko in slovensko. Mojemu dedku je ime Marko. On je starejši kot moja babica, star je 85 let. Tudi on je upokojenec. Onadva živita v Kopru. Imata tri otroke, mojo mamo, teto Alenko in strica Gorana. Moja mama je najmlajša, stric Goran pa najstarejši. Alenkina družina živi v Murski Soboti, Goranova družina pa v Celju.

Najboljša prijateljica

Moja najboljša prijateljica Aleksandra, ki je stara 26 let, je po poklicu vzgojiteljica. Je nizka in suha, ima zelene oči ter svetlo rjave lase. Je Srbkinja in živi v Nišu. Ona ima brata, ki živi in študira v Sloveniji. Ona govori srbsko, angleško in mislim, da tudi malo slovensko.

Odgovorite na vprašanja.

1. Kaj je Tomislav po poklicu?
2. Kakšne oči ima Irena?
3. Kaj je Irena po poklicu?
4. Koliko je stara Hana?
5. Kje živi Hana?
6. Kakšna je Hana?
7. Kako je ime dedku?
8. Koliko je star Marko?
9. Kje živita Elena in Marko?
10. Kakšne lase ima Aleksandra?
11. Od kod prihaja Aleksandra?
12. Katere jezike govori Aleksandra?

Družinski člani

mama – oče	pradedek – prababica
stric – teta	bratranec – sestrična
mož – žena	vnuk – vnukinja
partner – partnerka	nečak – nečakinja
brat – sestra	tast – tašča
polbrat – polsestra	
dedek – babica	

Kako je ime tvoj**emu**/vaš**emu** očet**u**? – Mo**jemu** očet**u** je ime ...

Kako **mu** je ime? – Ime **mu** je ...

Kako je ime tvoj**i**/vaš**i** mami**i**? – Mo**i** mami**i** je ime ...

Kako **ji** je ime? – Ime **ji** je ...

Kakšen je? – On je visok in suh.

Kakš**na** je? – Ona je visok**a** in suh**a**.

Kakš**ne** las**e** in oč**i** ima? – Ima modr**e** oč**i** in dolg**e** las**e**.

Svojilni zaimki

Čigav? Čigava? Čigavo?

Svojilni zaimki
ednina
moj brat, moja sestra, moje darilo
tvoj brat, tvoja sestra, tvoje darilo
njegov brat, njegova sestra, njegovo darilo
njen brat, njena sestra, njeno darilo
dvojina
najin brat, najina sestra, najino darilo
vajin brat, vajina sestra, vajino darilo
njun brat, njuna sestra, njun darilo
množina
naš brat, naša sestra, naše darilo
vaš brat, vaša sestra, vaše darilo
njihov brat, njihova sestra, njihovo darilo

Tvorjenje svojilnih pridevnikov

MOŠKI SPOL

- ov: Goran**ov** sin, Goran**ova** hčerka, Goran**ovo** stanovanje
- ev za č, j, š, ž: Aleš**ev** sin, Aleš**eva** hčerka, Aleš**evo** stanovanje
- c- > -č-: Matič**ev** sin, Matič**eva** hčerka, Matič**evo** stanovanje
- e + -t-: Stanet**ov** sin, Stanet**ova** žena, Stanet**ovo** stanovanje
- r + -j-: profesor**jev** kabinet, profesor**jeva** pisarna, profesor**jevo** področje

ŽENSKI SPOL

- in: Alenk**in** mož, Alenk**ina** sestra, Alenk**ino** darilo
- c- > -č-: Mojč**in** mož, Mojč**ina** sestra, Mojč**ino** darilo

Oziralni zaimek *ki*

	Moški spol	Ženski spol	Srednji spol
Ednina	ki	ki	ki
Dvojina	ki	ki	ki
Množina	ki	ki	ki

To je moja **najboljša prijateljica Aleksandra**. **Aleksandra** študira ekonomijo. → To je **moja najboljša prijateljica Aleksandra, ki** študira ekonomijo.

To so **moji sodelavci**. **Oni** so zaposleni na Oddelku za pediatrijo. → To so **moji sodelavci, ki** so zaposleni na Oddelku za pediatrijo.

Stopnjevanje pridevnikov in primerjava s *kot/kakor*

Z obrazili	Osnovnik	Primernik	Presežnik
-ši → naj...ši	majhen	manjši	najmanjši
	kratek	krajši	najkrajši
	grd	grši	najgrši
	lep	lepši	najlepši
	slab	slabši	najslabši
	dolg	daljši	najdaljši
	širok	širši	najširši
-ejši → naj...ejši	hiter	hitrejši	najhitrejši
	počasen	počasnejši	najpočasnejši
	hladen	hladnejši	najhladnejši
	topel	toplejši	najtoplejši
	star	starejši	najstarejši
	nov	novejši	najnovejši
	svetel	svetlejši	najsvetlejši
	temen	temnejši	najtemnejši
-ji → naj...ji	lahek	lažji	najlažji
	drag	dražji	najdražji
	velik	večji	največji
	visok	višji	najvišji
	nizek	nižji	najnižji
	ozek	ožji	najožji
Opisno	Osnovnik	Primernik	Presežnik
bolj → najbolj manj → najmanj – barve – pridevniki, tvorjeni iz glagolov ...	vroč	bolj vroč	najbolj vroč
	mrzel	bolj mrzel	najbolj mrzel
	svež	bolj svež	najbolj svež
	zelen	bolj zelen	najbolj zelen
	umazan	bolj umazan	najbolj umazan
	znan	bolj znan	najbolj znan
	spoštovan	bolj spoštovan	najbolj spoštovan
	utrujen	bolj utrujen	najbolj utrujen

Janez je višji kot/kakor Tina.

Voda je bolj zdrava kot/kakor sok.

Letalo je hitrejše kot/kakor ladja.

Veznika *pa* in *da*

Pa (za izražanje nasprotja s prej povedanim)

Nina je stara 40 let, Sara pa 43.

On dela kot kirurg, ona pa kot anesteziologinja.

Da (za izražanje nekega namena, načina, posledice, pogoja ...)

Res je, da so njegovi starši zelo prijazni.

On govori srbsko, angleško in mislim, da tudi malo slovensko.

Prostor za nove besede in sporazumevalne vzorce

Vaje

1. Vstavite svojilne zaimke ali svojilne pridevnike.

1. Ta hiša je _____ (mama in oče).
2. Janja je _____ (brat) hčerka.
3. To je _____ (Matjaž) kolegica.
4. Mislim, da si nekaj pozabil. Je to _____ (ti) telefon?
5. To je _____ (Katja) knjiga.
6. Poznaš _____ (Uroš) naslov?
7. To ni _____ (mi) problem.
8. Prosim, napišite mi _____ (vi) e-naslov.

2. Vstavite svojilne zaimke.

1. _____ (ona) poklic je zelo zahteven.
2. _____ (onadva) hiša ima tri nadstropja.
3. _____ (mi) fakulteta je na Koroški cesti 160.
4. _____ (vidva) sodelavec je moj sosed.
5. _____ (oni) delo ni enostavno.
6. _____ (vi) specializacija traja 4 leta.
7. _____ (midve) najljubša hrana so testenine.
8. _____ (ti) raziskovalno področje je zelo zanimivo.

3. Tvorite povedi s svojilnimi pridevniki.

Simona, knjiga → To je Simonina knjiga.

1. Učitelj, računalnik → _____.
2. Tine, babica → _____.
3. Sestra, otrok → _____.
4. Oče, poklic → _____.
5. Petra, avtomobil → _____.
6. Jure, telefon → _____.
7. Ana, sin → _____.
8. Poštar, delo → _____.
9. Vesna, pismo → _____.

4. Dopolnite tabelo s poklici.

Poklic (moški spol)	Poklic (ženski spol)
učitelj	
	pevka
	zdravnica
kuhar	
	vzgojiteljica
strojnik	
	taksistka
medicinski brat	
zobozdravnik	
	slaščičarka
trgovec	
	ekonomistka
frizer	
	novinarka
arhitekt	
skladatelj	
	sodnica
	prevajalka
plesalec	
	policistka
gasilec	

5. Tvorite vprašanja.

Janez živi na Ptuj. **Kje živi Janez?**

1. Po poklicu je zobozdravnica. → _____.
2. Njena sestra je stara 27 let. → _____.
3. Tadej študira na Medicinski fakulteti. → _____.
4. Ona je iz Rima. → _____.
5. Rojstni dan ima 4. avgusta. → _____.
6. V Sloveniji živi 18 let. → _____.
7. Ana ima zelene oči. → _____.

6. Na vprašanja odgovorite pritrdilno.

Ali je on zdravnik? **Da, je.**

1. Ali je ona Hrvatica? _____.
2. Ali so oni iz Avstrije? _____.
3. Ali si ti iz Kanade? _____.
4. Ali sta onadva Slovenca? _____.
5. Ali sta vidva gasilca? _____.
6. Ali so sosedi doma? _____.

7. Na vprašanja iz prejšnje vaje odgovorite nikalno.

Ali je on zdravnik? **Ne, ni.**

1. Ali je ona Hrvatica? _____.
2. Ali so oni iz Avstrije? _____.
3. Ali si ti iz Kanade? _____.
4. Ali sta onadva Slovenca? _____.
5. Ali sta vidva gasilca? _____.
6. Ali so sosedi doma? _____.

8. Ustrezno vpišite primernik ali presežnik.

1. Nov stol je _____ (udoben) kot prejšnji.
2. Simonino delo je _____ (težek) kot Petrovo.
3. Gepard je _____ (hiter) žival na svetu.
4. Labradorec je _____ (velik) pes kot čivava.
5. _____ (visok) vrh na svetu je Mount Everest.
6. Mrtvo morje je _____ (slano) kot Jadransko morje.
7. Filip je _____ (star) kot Vlado.
8. France Prešeren je _____ (znan) slovenski pesnik.
9. Matic je _____ (dober) v košarki.
10. Enosobno stanovanje je _____ (majhen) kot dvosobno.

9. Iz spodnjih pridevnikov poiščite nasprotne pare.

lep, umazan, velik, nesramen, temen, majhen, mlad, mrzel, dolgočasen, vesel, zanimiv,
žalosten, škodljiv, hiter, počasen, svetel, čist, grd, topel, star, prijazen, koristen

10. Samostalnike s pridevniki postavite v dvojino.

1. dober članek → _____
2. siv oblak → _____
3. sončen dan → _____
4. modro pisalo → _____
5. zanimiva knjiga → _____
6. bela stena → _____
7. razbito okno → _____
8. suh list → _____
9. moker dežnik → _____
10. velika ptica → _____
11. prazen krožnik → _____
12. lesena miza → _____

11. Pridevnikom dopišite oblike za moški ali ženski spol.

On je aktiven.

Ona je aktivna.

On je jezen.

Ona je _____.

On je _____.

Ona je tiha.

On je urejen.

Ona je _____.

On je _____.

Ona je mirna.

On je zabaven.

Ona je _____.

12. Tvorite svojilne pridevnike.

1. (Mateja) _____ hiša je zelo čista in urejena.
2. (Sestra) _____ sin je star 15 let.
3. (Maša) _____ služba je zanimiva.
4. (Dedek) _____ dvorišče je veliko.
5. (Jan) _____ kolo je novo.
6. (Irena) _____ ura ni točna.
7. (Mama) _____ fotoaparat ne dela.
8. (Babica) _____ prijateljica je tudi upokojenka.
9. (Dušan) _____ zdravje je ogroženo.

13. Dopolnite.

Osnovnik	Primernik	Presežnik
temen		
	bolj umazan	
		najtoplejši
moderen		
	čistejši	
		najcenejši
udoben		
	bolj zdrav	
dober		
		najbolj praktičen
	manjši	
		največji
pogumen		
	skrivnostnejši	
		najpametnejši
		najvišji
mehek		
	nižji	
		najdaljši
	trši	

14. Dopolnite.

Država	Jezik
Slovenija	slovenščina
	srbščina
Nizozemska	
	kitajščina
Francija	
	japonščina
Španija	
	portugalščina
Albanija	
	romunščina
Madžarska	
	švedščina
Ukrajina	
	turščina
Črna gora	
	danščina

15. Vstavite veznika *da* ali *pa* ali oziralni zaimek *ki*.

- To je moj kolega, _____ je strokovnjak za fiziko.
- Zdravniki svetujejo, _____ se gibamo vsak dan.
- Skalpel je rezilo, _____ se uporablja pri operaciji.
- Kardiolog je strokovnjak za srčno-žilne bolezni, pulmolog _____ za bolezni pljuč in dihal.
- Bolnik upa, _____ kmalu ozdravi.
- To je medicinski tehnik, _____ skrbi za paciente na intenzivni negi.
- On misli, _____ je operacija zelo zahtevna.
- Mlad je, ima _____ veliko zdravstvenih težav.
- Pacienti spijo na posteljah, _____ so sterilne.

16. Vstavite *ki* ali *da*.

1. Priporočam ti, _____ redno obiskuješ predavanja.
2. Pije sirup, _____ je zelo grenek.
3. Mislim, _____ je ta film zelo zanimiv.
4. Voda, _____ teče iz pipe, je pitna.
5. Pogosto govori, _____ je delo na kliniki zelo zahtevno.
6. Tisti članek, _____ je objavljen na spletni strani, je moj.

17. Vstavite *in* ali *pa*.

1. Vidim Ano _____ Evo.
2. Tomaž je kirurg, Ana _____ anesteziologinja.
3. V Veliki Britaniji vozijo po levem pasu, pri nas _____ je to prepovedano.
4. Želim ti vse najboljše _____ najlepše za rojstni dan.
5. Moj delovni dan traja 8 ur, njen _____ 10.
6. To je vlak, ki povezuje Ljubljano, Celje _____ Koper.
7. Vesel božič _____ srečno novo leto!
8. Za ta recept potrebujemo moko, mleko, jajca, sladkor _____ malo soli.

18. Predstavite svojo družino, družbo ali sodelavce.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

AKTIVNOSTI

Malica

Karin: Imaš čas?

Grega: Pripravljam se za pregled. Čakam bolnika, ki ima najverjetneje alergijo na pršice. Povej. Potrebuješ kaj?

Karin: Ne, hvala. Tu imam izvid za gospo Novak, ki ga ti potrebuješ. Kam ti ga odložim?

Grega: Na mojo mizo, prosim, kamor večkrat odlagam izvide.

Karin: V redu.

Grega: Hvala.

Karin: Že veš, kaj boš imel za malico?

Grega: Ne, ne vem. Zakaj?

Karin: Grem v trgovino kupit sendvič in kavo. Še tebi kaj prinesem?

Grega: Ja, prosim, prinesi sadni jogurt, mešano solato in čokoladni rogljiček, če ga imajo.

Karin: Prav. Še kaj?

Grega: Navadno vodo.

Karin: Zmenjeno. Prinesem.

Grega: Vprašaj še Lauro.

Karin: Za njo že vem. Ona želi mesni burek in jabolka.

Grega: Aha, dobro. Dam denar zdaj ali ga pozneje nakažem?

Karin: Uredimo, ko pridem nazaj.

Grega: Dogovorjeno. Hvala!

Markov dan

Zjutraj ob šestih vstane in zajtrkuje. Za zajtrk je ovsene kosmiče, jabolko in med. Zraven pije kavo, pripravi pa si tudi čaj. Nato se obleče in si umije zobe. Ob sedmih gre peš v bolnišnico, kjer se preobleče v zdravniško uniformo. Ob pol osmih se začne sestanek, ki ga vodi predstojnik in traja eno uro. Najprej dežurni zdravnik preda informacije, ki jih skupaj predebatirajo, nato pa si razdelijo delo. Ko se sestanek konča, gredo na vizito in pregledajo bolnike. Naročijo dodatne preiskave za bolnike, kadar je treba. Nato ima Marko malico, ki jo ponavadi je ob pol enih. Nato imajo vsi zdravniki dodatne preglede, operacije, urejajo dokumentacijo ipd. Bolnike, za katere Marko napiše odpustnice, odpelje reševalno vozilo ali jih pride iskat družina. Kadar dežura, je njegov delovnik daljši kot ponavadi in traja 24 ur. Če je popoldne prost, rad počiva, še rajši pa igra tenis ali gre plavat. Najrajši pa se druži in pogovarja s prijatelji.

Odgovorite na vprašanja.

1. Kdaj vstaja Marko?
2. Kdaj se začne sestanek, ki ga vodi predstojnik?
3. Kdaj ima malico?
4. Kako dolg je njegov delavnik, kadar dežura?
5. Kaj najrajši dela, kadar je prost?
6. Kdaj se začne sestanek, ki ga vodi predstojnik?

Označite, ali so trditve pravilne (P) ali napačne (N).

Zjutraj si najprej umije zobe in nato zajtrkuje. ____

V bolnišnico se pelje z avtom. ____

Sestanek vodi Marko. ____

Njegovo dežurstvo traja 12 ur. ____

Kaj počnejo drugi?

Moji sodelavki, ki delata kot medicinski sestri, zjutraj vstajata ob petih. Jesta zajtrk, zraven pa pijeta kavo ali zeliščni čaj. Nato se umijeta in oblečeta. Ob pol šestih gresta na avtobus, ki ju pelje v službo. Ko prispeta v službo, se preoblečeta v uniformo in gresta na delovno mesto. Najprej pregledata papirje, nato pa pripravita delovne pripomočke, ki jih potrebujeta za bolnike. Zatem razdelita zajtrk in poskrbita za zdravila, ki jih morajo bolniki dobiti. Ko je zajtrk končan, sledi vizita. Zdravniki pregledajo bolnike in dajo nove napotke za okrevanje. Ob dvanaajstih gresta na malico, potem se vrneti na delovno mesto in razdelita kosilo. Pripravita tudi zdravila za bolnike, ki jih morajo vzeti, ko se najejo. Popoldne gresta v operacijsko dvorano, kjer pomagata pri operaciji tako, da podajata inštrumente, ki jih zdravniki potrebujejo. Pomagata tudi v laboratoriju, v katerega ju pokličejo, če potrebujejo pomoč. Čez dan nadzorujeta higieno in kadar je treba, jemljeta vzorce za preiskave. Ob štirih popoldne se njuno delo konča in včasih se odpravita v bližnjo kavarno, kamor hodijo tudi drugi sodelavci. Doma zvečer gledata televizijo ali bereta knjige.

Odgovorite na vprašanja.

1. Kdaj se zbudita medicinski sestri?
2. Kako skrbita za bolnike?
3. Kaj delata popoldne?
4. Kdaj končata z delom?

Označite, ali so trditve pravilne (P) ali napačne (N).

Medicinski sestri gresta na avtobus ob osmih. ____

Preoblečeta se, ko prideta v službo. ____

V laboratorij ne hodita pomagat. ____

Občasno jemljeta vzorce za preiskave. ____

Po službi telovadita. ____

Dnevi v tednu in časovni prislovi

ponedeljek, torek, sredo, četrtek, petek, sobota, nedelja

v ponedeljek, v torek, v sredo, v četrtek, v petek, v soboto, nedeljo

ob ponedeljkih, ob torkih, ob sredah, ob četrtkih, ob petkih, ob sobotah, ob nedeljah

danes, jutri, pojutrišnjem, naslednji teden

zjutraj, dopoldne, opoldne, popoldne, zvečer, ponoči

zgodaj, pozno, zdaj, pogosto, redko, nikoli, včasih, potem, kmalu, najprej

spomladi, poleti, jeseni, pozimi

Izražanje ure

Koliko je ura?

Ura je ena, dve, tri, štiri, pet ...

6.00 → Ura je šest.

6.15 → Ura je šest in petnajst minut./Ura je petnajst čez šest./Ura je četrť na sedem.

6.30 → Ura je šest in trideset minut./Ura je pol sedmih.

6.45 → Ura je petnajst do sedmih./Ura je tri četrť na sedem.

Ob kateri uri? Kdaj?

Ob enih, dveh, treh, štirih, petih ...

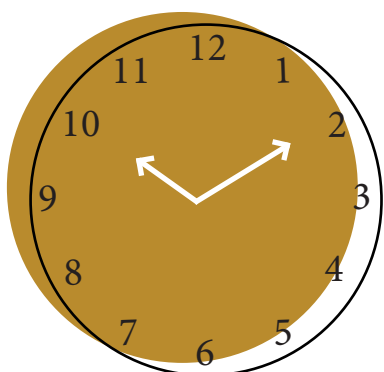
6.00 → Ob šestih.

6.15 → Ob šestih in petnajst minut./Ob petnajst čez šest./Ob četrť na sedem.

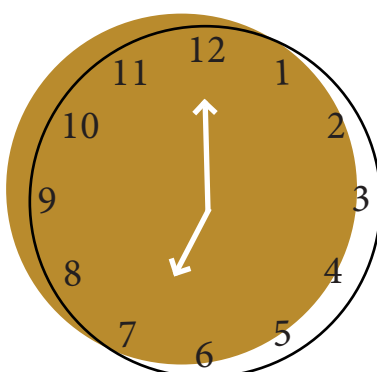
6.30 → Ob šestih in trideset minut./Ob pol sedmih.

6.45 → Ob petnajst do sedmih./Ob tri četrť na sedem.

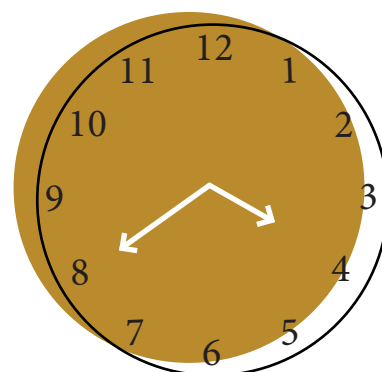
Od kdaj do kdaj traja film? – Od devetih do enajstih.

Ura je deset in deset minut.

Ura je sedem.

Ura je tri in štirideset minut.

Sedanjik (prezent)

Skupina **-am**

VPRAŠATI					
Ednina		Dvojina		Množina	
osebni zaimek	glagol	osebni zaimek	glagol	osebni zaimek	glagol
jaz	(ne) vpraš am	midva midve/medve	(ne) vpraša va	mi me	(ne) vpraša mo
ti	(ne) vpraša š	vidva vidve/vedve	(ne) vpraša ta	vi ve	(ne) vpraša te
on ona ono	(ne) vpraša	onadva onidve	(ne) vpraša ta	oni one ona	(ne) vpraša jo

* Enako spregamo: *analizirati, bivati, delati, razmišljati, plačati, testirati ...*

Skupina **-im**

LEŽATI					
Ednina		Dvojina		Množina	
osebni zaimek	glagol	osebni zaimek	glagol	osebni zaimek	glagol
jaz	(ne) leži m	midva midve/medve	(ne) leži va	mi me	(ne) leži mo
ti	(ne) leži š	vidva vidve/vedve	(ne) leži ta	vi ve	(ne) leži te
on ona ono	(ne) leži	onadva onidve	(ne) leži ta	oni one ona	(ne) leži jo

* Enako spregamo: *beležiti, čistiti, oblačiti (se), spati, telovaditi, učiti (se) ...*

Skupina **-jem**

STANOVATI					
Ednina		Dvojina		Množina	
osebni zaimek	glagol	osebni zaimek	glagol	osebni zaimek	glagol
jaz	(ne) stanujem em	midva midve/medve	(ne) stanuje va	mi me	(ne) stanujem o
ti	(ne) stanuje š	vidva vidve/vedve	(ne) stanuje ta	vi ve	(ne) stanujete te
on ona ono	(ne) stanuje	onadva onidve	(ne) stanuje ta	oni one ona	(ne) stanuje jo

* Enako spregamo: *dokazovati, izdelovati, obiskovati, opazovati, piti, potovati, žalovati ...*

Skupina **-em**

KLICATI					
Ednina		Dvojina		Množina	
osebni zaimek	glagol	osebni zaimek	glagol	osebni zaimek	glagol
jaz	(ne) kličem em	midva midve/medve	(ne) kličev a	mi me	(ne) kličemo o
ti	(ne) kliče š	vidva vidve/vedve	(ne) kličet a	vi ve	(ne) kličete te
on ona ono	(ne) kliče	onadva onidve	(ne) kličet a	oni one ona	(ne) kličej o

* Enako spregamo: *brati, mazati, najti, prati, priti, razumeti, reči, vzeti ...*

Skupina -m

Glagoli: *biti, dati, iti, jesti, povedati, vedeti*

Ednina		Dvojina		Množina	
osebni zaimek	glagol	osebni zaimek	glagol	osebni zaimek	glagol
jaz	sem (ne) dam (ne) grem (ne) jem (ne) vem (ne) povem	midva midve/medve	sva (ne) dava (ne) greva (ne) jeva (ne) veva (ne) poveva	mi me	smo (ne) damo (ne) gremo (ne) jemo (ne) vemo (ne) povemo
ti	si (ne) daš (ne) greš (ne) ješ (ne) veš (ne) poveš	vidva vidve/vedve	sta (ne) dasta (ne) gresta (ne) jesta (ne) vesta (ne) povesta	vi ve	ste (ne) daste (ne) greste (ne) jeste (ne) veste (ne) poveste
on ona ono	je (ne) da (ne) gre (ne) je (ne) ve (ne) pove	onadva onidve	sta (ne) dasta (ne) gresta (ne) jesta (ne) vesta (ne) povesta	oni one ona	so (ne) dajo/dadó (ne) grêjo/gredó (ne) jêjo/jedó (ne) vêjo/vedó (ne) povejo/povedó

Rad – rajši/raje – najrajši/najraje + sedanjiška oblika glagola

Rad imam, imaš, ima ... + tožilnik

Patrik rad igra nogomet, rajši igra košarko, najrajši pa plava.

Patrik ima rad nogomet in košarko ter plavanje.

Tamara rada počiva, rajši kuha dobro hrano, najrajši pa bere knjige.

Tamara ima rada počitek, dobro hrano in knjige.

Jaz rad/a ...

Ti rad/a ...

On rad ...

Ona rada ...

Ono rado ...

Midva rada ...

Midve/medve radi ...

Vidva rada ...

Vidve/vedve radi ...

Onadva rada ...

Onidve radi ...

Mi radi ...

Me rade ...

Vi radi ...

Ve rade ...

Oni radi ...

One rade ...

Ona rada ...

Tožilnik (akuzativ)

Koga? Kaj?

	Moški spol	Ženski spol	Srednji spol
Ednina	nov stetoskop nov ega zdravnika	nov o uniform o nov o stvar	nov o zdravil o nov o mnenj e
Dvojina	(dva) nov a stetoskop a (dva) nov a zdravnik a	(dve) nov i uniform i (dve) nov i stvar i	(dve) nov i zdravil i (dve) nov i mnenj i
Množina	nove stetoskope nove zdravnik e	nove uniforme nove stvar i	nov a zdravil a nov a mnenj a

Osebni zaimki v tožilniku

Ednina				Dvojina			Množina			Povratni zaimek
mene me	tebe te	njega ga	njo jo	naju	vaju	nji <u>ju</u> ju	nas	vas	njih jih	sebe se

Oziralna zaimka *ki* in *kateri*

	Moški spol	Ženski spol	Srednji spol
Ednina	ki ga	ki jo	ki ga
Dvojina	ki ju	ki ju	ki ju
Množina	ki jih	ki jih	ki jih

Ob pol osmih se začne **sestane**k. **Sestane**k vodi predstojnik. → Ob pol osmih se začne **sestane**k, **ki ga** vodi predstojnik.

Imam **malico**. **Malico** jem ob pol dvanajstih. → Imam **malico**, **ki jo** ponavadi jem ob pol dvanajstih.
Dežurni zdravnik preda **informacije**. **Informacije** skupaj predebatiramo. → Dežurni zdravnik preda **informacije**, **ki jih** skupaj predebatiramo.

	Moški spol	Ženski spol	Srednji spol
Ednina	za kater ega	za kater o	za kater ega
Dvojina	za kater a	za kater i	za kater i
Množina	za kater e	za kater e	za kater e

Bolnike, **za katere** napišem odpustnice, odpelje reševalno vozilo ali jih pride iskat družina.
Pomagata tudi v laboratoriju, **v katerega** sta poklicani, če potrebujejo pomoč.

Vezniki *ali, če, kadar, kamor, kjer* in *ko*

Ali (izražanje izbire)

Zvečer gledata televizijo ali bereta knjige.

Če (izražanje pogoja)

Če sem popoldne prost, rad počivam, še rajši pa igram tenis ali grem plavat.

Ko (izražanje dejanja, ki poteka istočasno z drugim dejanjem, pred drugim dejanjem ali po drugim dejanju)

Ko končamo sestanek, gremo na vizito in pregledamo bolnike.

Kadar (izražanje dejanja, ki se ponavlja)

Kadar dežuram, je moj delovnik daljši kot ponavadi in traja 24 ur.

Kjer (izražanje kraja, na katerem se dejanje dogaja)

Popoldne gresta v operacijsko dvorano, kjer pomagata pri operaciji.

Kamor (izražanje kraja, proti kateremu je dajanje usmerjeno)

Včasih se odpravita v bližnjo kavarno, kamor hodijo tudi drugi sodelavci.

Prostor za nove besede in sporazumevalne vzorce

Vaje

1. Koliko je ura?

17.45 _____
11.20 _____
9.30 _____
14.15 _____
15.00 _____
4.40 _____
6.30 _____
13.00 _____
10.15 _____

2. Izberite pravilni odgovor.

1. **Opoldne** / **Zvečer** / **Ob treh** se stuširam in ležem v posteljo.
2. **Nikoli** / **Kmalu** / **Včasih** še nisem bil na Triglavu.
3. **Nikoli** / **Najprej** / **Redko** hodim v kino.
4. **Poleti** / **Jeseni** / **Pozimi** pada veliko snega.
5. Danes je sobota, **jutri** / **zgodaj** / **opoldne** je nedelja.

3. Vstavite veznike *ali, ko, kadar, kamor, če, kjer* in oz. zaimek *ki*.

1. Voznik, _____ (mi) vozi, se veliko šali.
2. V službo se peljem _____ grem peš.
3. Norveščina in srbsčina sta jezika, _____ dobro govorim.
4. Vsako jutro me dokumentacija čaka v predalu, _____ jo odložijo dežurni zdravniki.
5. Živim tam, _____ gradijo novo bolnišnico.
6. Pridi na obisk, _____ me želiš videti.
7. To je moški, _____ vsak dan srečam.
8. _____ imate vročino, vzemite tablete.
9. Želiš kavo _____ imaš rajši čaj?

4. Vstavite osebne zaimke v tožilnik.

1. _____ (on) vidiš?
2. _____ (oni) poznaš?
3. Prosi _____ (ona) za recept.
4. _____ (mi) pelješ na predavanje?
5. Pridem _____ (vidva) obiskat.
6. Kosilo je za _____ (vi).

5. Vstavite glagole v ustrezno obliko.

- _____ (priti, ti) na sestanek?
- Popoldne vedno _____. (počivati, on)
- _____ od sedmih do štirih. (delati, jaz)
- _____ na kavo? (iti, midva)
- Kaj _____? (delati, ti)
- _____ (imeti, jaz) malico.
- Vsak dan _____. (slišati se, mi)
- Jasna _____ (biti) doma.
- Kje _____? (biti, ti) _____. (zamužati, ti)
- _____ (poklicati, jaz) te, ko _____ (priti, jaz) domov.
- Me _____? (pospremiti, ti)
- Mojca _____ (pisati) zapisnik.
- _____ (priti, vi) na obisk?
- Žan _____. (zajtrkovati)
- Avtobus _____ (peljati) ob dveh.
- Ob nedeljah _____. (kolesariti, mi)
- _____ (boleti) ga grlo.
- _____ (gledati, vi) novo serijo?
- Tajnica _____ (vnašati) podatke.

6. Zanimajte povedi.

- Zdravnik pregleduje bolnika. _____
- Monika in Jasmina delata v isti pisarni. _____
- Vi ste iz Srbije. _____
- To je moj zdravnik. _____
- Ona je iz Avstrije. _____
- V prostem času počivam. _____
- Barbara gre domov. _____
- Mi živimo skupaj. _____

7. Zanimajte povedi.

- Vsak dan se tušira ob sedmih. _____
- Midva se dolgo poznavata. _____
- Na predavanja hodimo vsi. _____
- Vsak večer telovadim. _____
- Ob četrtnih gremo na trening. _____
- Oni pijejo veliko vode. _____
- Ukvarja se z interno medicino. _____
- Potrebujejo nas v sejni sobi. _____
- Ob torkih zvečer hodi na tečaj slovenščine. _____
- V prostem času potujemo v nove kraje. _____

8. Dopolnite, kot kaže primer.

Jaz (ž) rada grem v kino (iti, v kino). Rajši/raje telovadim (telovaditi). Najrajši/najraje berem (brati, knjiga) knjigo.

1. Ona _____ (piti, kava) _____ (kolesariti).
_____ (iti, v hrib, mn.).

2. Midva _____ (iti, na bazen). _____
_____ (iti, na masaža). _____ (biti doma).

3. Ve _____ (plesati). _____ (iti na sprehod).
_____ (družiti se).

4. Onadva _____ (gledati, filme). _____ (iti, na nogometna tekma).
_____ (iti, na trening).

5. Oni _____ (učiti se). _____ (gledati, predstava, mn.).
_____ (iti, v muzej).

6. Vi _____ (iti, na piknik). _____ (nakupovati).
_____ (iti, na obisk).

9. Vstavite pravilno obliko *rad, rada, rado* ...

1. Vidva _____ kolesarita ob sobotah.
2. Vi _____ pešočite.
3. Jaz _____ zbiram knjige.
4. Oni _____ pridejo na obisk.
5. Ona _____ pleše tango.
6. Ti _____ pripoveduješ zgodbe.
7. Midva _____ skrbiva za rože.
8. On _____ čisti hišo.
9. Onadva _____ delata v bolnišnici.
10. Mi _____ opravljamo svoje delo.
11. Ona _____ počiva.

10. Vstavite oziralni zaimek *kateri* v pravilno obliko.

1. Popoldne grem v kavarno, v _____ hodim ob četrtkih.
2. Skupaj smo pripravili predstavitev, za _____ mislimo, da je dobra.
3. To je pacient, _____ so pripravljena zdravila.
4. Sosed ima hčerko, na _____ je zelo ponosen.
5. Zdravniki, za _____ urejam dokumentacijo, grejo na kongres.

11. Vstavite samostalnike v ustrezni sklon.

1. Zanima se za _____. (pediatrija)
2. Prosim, vstopite v _____. (dežurna ambulanta)
3. Mi napišete _____? (recept)
4. Pacient je bil napoten na _____. (fizikalna terapija)
5. Gremo na _____. (popoldanska kava)
6. Kam greš? Na _____. (malica)
7. Prosim, pripeljite _____. (invalidski voziček)
8. Učim se _____. (francoščina in nemščina)
9. Sodelavec kupuje _____. (nov avto)
10. Izvolite vašo _____. (zdravstvena kartica)
11. Sodelavec se seli na _____. (Madžarska)
12. Za kosilo je _____ (pečen piščanec) in _____ (priloga) ter _____ (zelena solata).
13. Preglejte _____. (nova brošura)
14. Pripravljam _____. (seminarska naloga)
15. Izvidi so za _____. (gospod Novak)
16. Za _____ (kosilo) imamo _____ (losos), _____ (krompir), _____ (goba, mn.) in _____ (solata).
17. Otrok si želi _____. (nova igrača)
18. V _____ (sobota) gremo na _____. (dvotedenske počitnice)
19. Grem po _____. (naš računalničar)
20. Poglej v _____ (drug žep), mogoče je tam.
21. Za zajtrk pije _____. (svež pomarančni sok)
22. Prosim, natisni _____. (nov obrazec, mn.)
23. Grem po _____ (prijatelj, mn.) na _____. (železniška postaja)
24. Rad imam _____. (moj sodelavec, mn.)

12. Vstavite oziralni zaimek *ki*.

1. To je mikroskop, _____ uporablja laborant.
2. To je izvid, _____ pregleduje zdravnik.
3. Pljučnica je bolezen, _____ dobro poznam.
4. Nina in Metka sta moji sodelavki, _____ poznam že več let.
5. To je bolnik, _____ zdravimo že tri mesece.
6. To sta kirurginji, _____ poznam iz službe.
7. To so zdravila, _____ redno jemljem.
8. Ošpice so bolezen, _____ zdravijo pediatri.
9. Matic in Jernej sta kardiologa, _____ srečam vsak dan.
10. Bolnišnica, _____ vidite na levi, je obnovljena.

OPIS BIVALNEGA IN SLUŽBENEGA PROSTORA

Ambulanta

Ambulanta za poškodbe se nahaja v urgentnem centru. Je velika, svetla in zelena. Ima posteljo za pregled, pisalno mizo, stole, knjige, izvide, recepte, napotnice, računalnik, umivalnik, reanimacijski voziček, kjer so zdravila, povoji, gaze in injekcije. Zraven je tudi razkužilo, saj ga zdravniki ves čas potrebujejo. Ob zidu stojijo zelene rastline, ki popestrijo prostor. Za steno je čakalnica, kjer so stoli, rastlina in omarica, na kateri so revije in brošure. V urgentnem centru se nahajajo še druge ambulate za poškodbe in bolezni, enota za opazovanje ter rentgen. V pritličju so tudi kirurške ambulate za redne preglede. V prvem nadstropju so operacijske dvorane in kirurška intenzivna enota. V drugem in tretjem nadstropju se nahajajo različni kirurški oddelki, sobe, kjer okrevajo pacienti, na vrhu pa heliport. V bližini se nahajajo pediatrična klinika, infekcijska klinika, klinika za interno medicino, klinika za ginekologijo in perinatologijo ter klinika za otorinolaringologijo. Nasproti sta Medicinska fakulteta in lekarna.

Odgovorite na vprašanja.

1. Kje so zdravila, povoji, gaze in injekcije?
2. Kje stojijo zelene rastline?
3. Kje je čakalnica?
4. Kje so kirurške ambulate za redne preglede?
5. Kje je heliport?
6. Kje je lekarna?

Označite, ali so trditve pravilne (P) ali napačne (N).

Ambulanta za poškodbe je majhna, svetla in zelena. _____

Ambulanta za poškodbe ima posteljo za pregled. _____

Zdravniki redko potrebujejo razkužilo. _____

V prvem nadstropju so operacijske dvorane in kirurška intenzivna enota. _____

Medicinska fakulteta in lekarna sta na isti strani kot urgentni center. _____

Stanovanje

Družina Novak ima veliko stanovanje, ki ima kuhinjo, dnevno sobo, spalnico, otroško sobo, delovno sobo in kopalnico ter teraso. V kuhinji so umivalnik, pečica, aparat za kavo, kuhalna plošča, mikrovalovna pečica, kuhinjski elementi in majhna miza ter trije stoli. V dnevni sobi so velik kavč, majhna miza in stol, televizija, zvočniki in police. Tam gledajo filme in se družijo. Dnevna soba je največji in najsvetlejši prostor v stanovanju, saj so zraven balkonska vrata, ki vodijo na velik balkon, na katerem so rastline, mizica in trije stoli ter ležalnik. Tam se družijo ob lepem vremenu. Vhod na balkon je tudi iz otroške sobe, v kateri so manjša postelja, dve nočni omarici, predalniki in velika omara. Ob otroški sobi je kopalnica, kjer so stranišče, tuš, kopalna kad, umivalnik in predalniki. V drugem kotu stanovanja je delovna soba, v kateri so pisalna miza, stol, računalnik, knjižne police in slike na steni. Ob delovni sobi je spalnica, ki ima veliko posteljo, stol, okno, dve veliki omari in ogledalo.

Odgovorite na vprašanja.

1. Kateri prostor v stanovanju je najsvetlejši?
2. Kje se družijo, kadar je lepo vreme?
3. Kje je kopalnica?
4. Kaj vsebuje delovna soba?
5. Kje je spalnica in kaj vsebuje?

Označite, ali so trditve pravilne (P) ali napačne (N).

V dnevni sobi je velik kavč. _____

V kuhinji je pet stolov. _____

Na balkon se pride tudi skozi otroško sobo. _____

Na balkonu so rastline, ker je to edini prostor, kjer je dovolj svetlo. _____

Kopalnica je pri spalnici. _____

Mestnik (lokativ) v ednini

Kje?

	Moški spol	Ženski spol	Srednji spol
Ednina	v urgentn em centru	v čist i ambulant i	v nov em stanovanj u

V urgentnem centru se nahajajo še druge ambulate, enota za opazovanje ter rentgen.

V dnevni sobi gledajo filme in se družijo.

V prvem nadstropju so operacijske dvorane in kirurška intenzivna enota.

Oziralni zaimek *kateri* v mestniku ednine

	Moški spol	Ženski spol	Srednji spol
Ednina	na kater em	v kater i	v kater em

V stanovanju imamo velik balkon, **na katerem** so rastline, mizica in trije stoli ter ležalnik.

V drugem kotu stanovanja je delovna soba, **v kateri** so pisalna miza, stol in računalnik.

Veznika *ker* in *saj*

Ker (za izražanje vzroka)

Medicino študira, **ker** ga zanima.

Na balkonu imamo veliko rastlin, **ker** je to edini prostor, kjer je dovolj svetlo.

Saj (za izražanje dodatnega pojasnjevanja)

Zraven je tudi razkužilo, **saj** ga zdravniki ves čas potrebujejo.

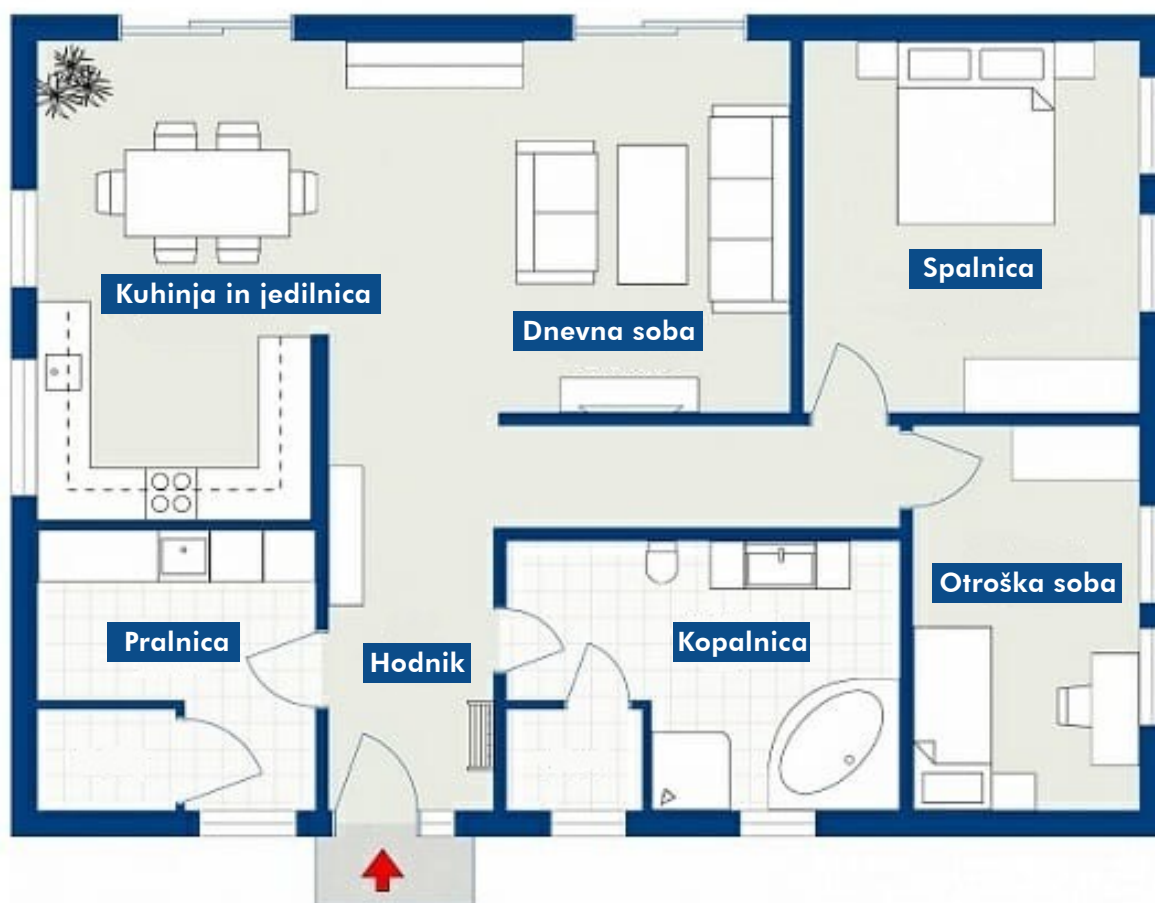
Dnevna soba je največji in najsvetlejši prostor v stanovanju, **saj** so zraven balkonska vrata.

Prostor za nove besede in sporazumevalne vzorce

4. Vstavite pravilno obliko samostalnika.

1. Nina je v _____. (služba)
2. Kje si? V _____. (ambulanta)
3. Doma sem na _____. (Ptuj)
4. Knjiga je na _____. (polica)
5. Serijo gledam na _____. (nov računalnik)
6. Recepti so na _____. (miza)
7. V _____ (njuno stanovanje) je hrupno.
8. Na _____ (njihov balkon) so rože.
9. Na _____ (Primorska) imamo vikend.
10. Pozimi smučamo na _____. (Pohorje)
11. Pokažem ti slike na _____. (svoj telefon)
12. Na _____ (visoka omara) je veliko prahu.

5. Opišite stanovanje na sliki.

Vir: <https://www.roomsketcher.com>

6. Vstavite veznik *ker* ali *saj*.

1. Veliko delamo, _____ imamo veliko naročil.
2. Pridi, _____ si povabljen.
3. Predstava je odlična, _____ je veliko gledalcev.
4. Utrujena sem, _____ se veliko učim.
5. Govorite, _____ vas poslušam.
6. Ne grem na predavanja, _____ me boli grlo.
7. Gremo na sprehod, _____ je toplo.
8. Ana govori nemško, _____ je Nemka.

7. Vstavite oziralna zaimka *ki* ali *kateri*.

Sodelavka, _____ čakam, dela z mano.
Hiša, v _____ preživljamo počitnice, je moderno opremljena.
Pred stavbo, na _____ je izobešena zastava, se odvijajo številne prireditve.
Odpravljamo se na seminar, _____ smo _____ načrtovali nekaj mesecev.
Na steni visi slika, na _____ je upodobljen sončni zahod.
V kabinetu visi uniforma, _____ nosim v službi.
Grem čistiti balkon, na _____ je sneg.
Stres je dejavnik, _____ lahko negativno vpliva na naše zdravje.

KAJ SMO POČELI?

Anin prejšnji teden

Pošlji	Za ...	☐ boruth@gmail.com
	Kp ...	
	Zadeva	Lep pozdrav iz Maribora

Dragi Borut,

upam, da se dobro počutiš v New Yorku in da si se že navadil novega okolja ter fakultete. Kako si kaj? Kaj počneš v prostem času? Pošlji mi kakšno slikico, ko utegneš.

Pri meni nič novega. Prejšnji teden je bil precej razgiban, zato se ti tako pozno oglašam. Ves teden sem v ordinaciji imela zelo veliko otrok. Nekateri so imeli ošpice, veliko pa jih je bilo prehlajenih. V torek sem šla v Celje, kjer sem se udeležila konference za pediatrie. Naslednji dan sem delala popoldne. Ko sem zvečer prišla domov, sem bila brez energije, zato sem gledala serijo na Netflixu in naročila hrano. V četrtek na srečo nisem imela veliko dela. Po službi sem obiskala Simona, ki ga nisem videla že pol leta. Bila sva zelo vesela, da sva se končno srečala. V petek smo v ordinaciji izvajali sistematične preglede za šolarje in dijake. Popoldne sem na hitro skočila domov, se uredila ter odšla v gledališče. V soboto sem si privoščila izlet v Logarsko dolino, v nedeljo pa sem šla smučat v Cerkno. Čeprav sem imela poln teden, sem se počutila veliko bolje.

Verjamem, da je tudi tvoj teden bil zelo pester. Komaj čakam, da se spet kaj slišiva.

Lepo bodi,
Ana

Odgovorite na vprašanja.

1. Kam je odšel Borut?
2. Zakaj mu Ana tako pozno piše?
3. Kaj je Ana po poklicu?
4. Kaj je delala v torek?
5. Kako se je počutila v sredo?
6. Koga je srečala v četrtek?
7. Kakšen je bil delovni dan v petek?
8. Kam je šla za vikend?

Označite, ali so trditve pravilne (P) ali napačne (N).

Nekaj otrok je imelo ošpice, nekaj pa prehlad. ____

V sredo zvečer se je dobro počutila. ____

V četrtek ni imela veliko dela. ____

Simona ni videla že 6 mesecev. ____

Na sistematični pregled so prišli otroci in srednješolci. ____

V soboto je šla smučat v Logarsko dolino. ____

Lanski dopust

Jan: Hej, Goran, kam sta šla ti in Maja lani na dopust?

Goran: Šla sva na potovanje v Nico, bilo je odlično. Mesto je bilo zelo lepo in tudi ljudje so bili prijazni in gostoljubni.

Jan: Kaj sta si tam ogledala?

Goran: Prvi dan sva si ogledala mesto in najpomembnejše turistične točke, kot so na primer staro mestno jedro, tržnica rož, grajski grič, opera in katedrala Sv. Nikolaja.

Jan: Kaj pa hrana?

Goran: Jedla sva v zelo dobri restavraciji ob obali, ki je imela teraso in čudovit pogled na morje. Poskusila sva morske jedi, ki jih še nikoli nisva jedla.

Jan: Zveni odlično. Kaj sta si še ogledala?

Goran: Drugi dan sva obiskala nekaj muzejev. Najprej sva šla v muzej moderne umetnosti, nato v Muzej Picasso, kjer sva si ogledala Picassova dela in dela drugih znanih evropskih slikarjev. Na koncu sva obiskala še Muzej Ferdinanda Légerja, kjer sva videla več kot 450 del. Zvečer pa sva šla na sprehod po Angleški promenadi.

Jan: A sta imela čas za plažo?

Goran: Ja, seveda. Predzadnji in zadnji dan sva preživela na plaži. Cel dan sva se kopala in sončila. Bilo je zelo vroče, voda pa je bila osvežilna. Čeprav nisva ostala dolgo časa, sva uživala in se imela zelo lepo. Ti priporočam.

Odgovorite na vprašanja.

1. Kje sta preživela Goran in Maja lanski dopust?
2. Katere turistične točke sta si ogledala?
3. Kam sta šla na kosilo?
4. Kaj sta jedla?
5. Kaj sta obiskala drugi dan?
6. Ali sta našla čas za uživanje ob morju?

Označite, ali so trditve pravilne (P) ali napačne (N).

Odpotovala sta v Nikozijo. ____

V restavraciji sta jedla hrano, ki je nista jedla še nikoli. ____

V Muzeju Picasso sta si ogledala samo Picassova dela. ____

Zadnji dan dopusta sta se sončila in kopala v morju. ____

Zvečer sta se sprehajala po Ameriški promenadi. ____

Kino

Prijatelji Peter, Maruša in Jan so se dogovorili, da grejo v soboto v kino. Strinjali so se, da se dobijo ob tri četrt na šest, da bi imeli dovolj časa za večerjo. Šli so v restavracijo, ki je že dolgo niso obiskali, kjer so jedli testenine. Film se je začel ob petnajst čez sedem. Čeprav so se dobili uro in pol prej, so vseeno zamudili, ker so se zaklepetali. Ko so končno prišli v kinodvorano, so film že predvajali, ampak na srečo niso zamudili veliko. Ker je bila to komedija, so se veliko smejali. Potem so se odločili, da grejo še na pijačo v center mesta. Cel večer so se pogovarjali in se lepo imeli. Ko je bila ura ena zjutraj, so se odpravili domov. Peter je odložil Marušo in Jana, potem pa še sam odšel domov.

Odgovorite na vprašanja.

1. Kdaj so šli v kino in kdaj so se dobili?
2. Kaj so si naročili za večerjo?
3. Ali so bili pravočasni?
4. Kakšen film so si ogledali?
5. Ob kateri uri so šli domov?

Označite, ali so trditve pravilne (P) ali napačne (N).

Peter, Jan in Maruša so šli v soboto v kino. ____
 Dobili so se ob 18.45. ____
 Za večerjo so jedli sendviče. ____
 Film je bil dolgočasen. ____
 Po koncu filma so šli domov. ____

Brezpredložni rodilnik (genitiv)

Koga? Česa?

	Moški spol	Ženski spol	Srednji spol
Ednina	predpisan ega recepta dob rega prijatelja	zdravniške uniforme nov e stvari	predpisan ega zdravila
Dvojina	predpisan ih receptov dob rih prijatelj ev *	zdravniških uniform nov ih stvari	predpisan ih zdravil
Množina	predpisan ih receptov dob rih prijatelj ev *	zdravniških uniform nov ih stvari	predpisan ih zdravil

* -e- za c, č, j, š, ž

Osebni zaimki v rodilniku

Ednina				Dvojina			Množina			Povratni zaimek
mene me	tebe te	njega ga	nje je	naju	vaju	niju ju	nas	vas	njih jih	sebe se

Raba rodilnika

Zanikan predmet v tožilniku → rodilnik

Imam starejšega brata. – Nimam brata.
Gledam Netflix. – Ne gledam Netflixa.
Rada imam to knjigo. – Ne maram te knjige.
Pijem vino. – Ne pijem vina.

Desni prilastek: Koga? Česa?

Cena pregleda znaša 70 EUR.
Obiskujem tečaj slovenščine.
Danes grem na ogled mesta.

Količina (s števniki od 5 naprej in z izrazi količine: veliko, malo, nekaj, precej, dovolj, kila, deka, kozarec, steklenica, liter, deci ...)

Rezervirali smo šest miz.
Zdravnica mi je predpisala sedem zdravil.
Danes imam veliko pacientov.

Ob nekaterih glagolih (veseliti se, spomniti se, bati se, udeležiti se ...)

Veselim se današnjega koncerta.
Spomnim se svoje babice.
Bojim se operativnega posega/operacije.
Udeležil sem se konference.

Izražanje datuma: Kdaj?

Rojstni dan imam devetindvajsetega marca.
Danes smo osemnajstega aprila.

Ujemanje med osebkom in povedkom

Osebek	Sedanjik	Preteklik	Prihodnjik
en zdravnik	pregleduje pacienta	je pregledoval pacienta	bo pregledoval pacienta
dva zdravnika	pregledujeta pacienta	sta pregledovala pacienta	bosta pregledovala pacienta
trije/štirje zdravniki	pregledujejo pacienta	so pregledovali pacienta	bodo pregledovali pacienta
pet/veliko zdravnikov	pregleduje pacienta	je pregledovalo pacienta	bo pregledovalo pacienta

Oziralni zaimek *ki*

	Moški spol	Ženski spol	Srednji spol
Ednina	ki ga	ki je	ki ga
Dvojina	ki ju	ki ju	ki ju
Množina	ki jih	ki jih	ki jih

Ko sem prišla iz službe, sem obiskala **prijatelja**. **Prijatelja** nisem videla že pol leta. → Ko sem prišla iz službe, sem obiskala **prijatelja, ki ga** nisem videla že pol leta.

Jedla sva **morsko hrano**. **Te hrane** še nikoli nisva poskusila. → Jedla sva **morsko hrano, ki je** še nikoli nisva poskusila.

Preteklik (perfekt)

Tvorjenje: glagol **biti** v sedanjiku (*sem, si, je ...*) + deležnik na **-l**

Ednina	Dvojina	Množina
jaz (ni)sem vprašal(a)	midva (ni)sva vprašala midve/medve (ni)sva vprašali	mi (ni)smo vprašali me (ni)smo vprašale
ti (ni)si vprašal(a)	vidva (ni)sta vprašala vidve/vedve (ni)sta vprašali	vi (ni)ste vprašali ve (ni)ste vprašale
on je/ni vprašal ona je/ni vprašala ono je/ni vprašalo	onadva (ni)sta vprašala onidve (ni)sta vprašali	oni (ni)so vprašali one (ni)so vprašale ona (ni)so vprašala

Specifični deležniki na **-l**

iti → šel, šla ...
 priti → prišel, prišla ...
 oditi → odšel, odšla ...
 najti → našel, našla ...
 jesti → jedel, jedla ...
 krasti → kradel, kradla ...
 pasti → padel, padla ...
 teči → tekel, tekla ...
 reči → rekel, rekla ...
 peči → pekel, pekla ...
 moči → mogel, mogla ...
 vreči → vrgel, vrgla ...
 postrigi se → postrigel, postrigla ...
 odpreti → odprl, odprla ...
 zapreti → zaprl, zaprla ...

Besedni red v pretekliku

	Povratni zaimek <i>se/si</i>	Pom. glagol <i>biti</i>	Povratni zaimek <i>se/si</i>	Deležnik na -l	
Jaz		(ni)sem		delal	na daljavo.
Včera		si	se	učil.	
Včeraj	se	nisi		učil.	
On	se	je/ni		odpeljal	v službo.
Ona	si	je		umila	obraz.
Šla		sem			v gledališče.
Učile		so	se		v knjižnici.
Umili		so	si		obraz.

Veznika zato in čeprav

Zato (za izražanje vzroka)

Študiram angleščino, zato sem lani šla v Ameriko.

Ne maram čokolade, zato je ne jem.

Čeprav (za izražanje dopustnosti)

Včeraj sem šel v službo, čeprav sem se slabo počutil.

Šel sem v trgovino, čeprav nisem imel časa.

Prostor za nove besede in sporazumevalne vzorce

Vaje

1. Besede v oklepajih postavite v rodilnik.

1. V solati ni _____. (kisla kumarica, mn.)
2. Nimam dveh _____ (brat), ampak tri.
3. Za večerjo nikoli ne jem _____. (sladek krof, mn.)
4. Na tržnici ne morem dobiti _____. (sveže mleko)
5. Zaradi megle nismo videli _____ (Modra reka).
6. Ne maram _____ . (trdo kuhano jajce, mn.)
7. Ker nisem imela dovolj _____ (prostor), sem se preselila v svoje stanovanje.
8. Lansko leto sploh nisem igral _____ (odbojka), čeprav jo imam zelo rad.

2. Besede v oklepajih postavite v rodilnik.

1. Vsak ponedeljek grem na tečaj _____. (slovenščina)
2. Na potovanju smo šli na organizirane ogleda _____. (atrakcija, mn.)
3. Prejšnji konec _____ (teden) sva šli smučat.
4. Se dobiva v središču _____ ? (mesto)
5. Kdaj v Sloveniji praznujemo praznik _____ ? (delo)
6. 8. februar je v Sloveniji dan _____. (kultura)

3. Besede v oklepajih postavite v rodilnik.

1. V parku je veliko _____. (živahen pes)
2. Na krožniku je nekaj _____. (babičin piškot)
3. Doma imamo premalo _____ (bela moka), da bi spekli kruh.
4. Na strehi je sedelo 6 _____. (velik golob)
5. V shrambi je še ena steklenica _____. (rdeče vino)
6. Kupila sem pol kile _____. (sladki krompir)
7. Potrebujem pet _____ (meter) _____. (mehko blago)
8. Poleti sem prebrala 12 _____. (zanimiva knjiga)
9. Prejšnji teden sem šla po nakupih in porabila preveč _____. (denar)

4. Besede v oklepajih postavite v rodilnik.

1. Se spomniš _____ ? (tista prijazna gospa)
2. Prejšnji teden sem se udeležil _____ (svetovni kongres) za kirurge.
3. Bojim se _____. (naravna katastrofa, mn.)
4. Zelo se veselim _____. (letošnji dopust)
5. Redno se udeležujem _____. (različno izobraževanje, mn.)
6. Strah me je _____. (kača, mn.)
7. Zelo sem utrujena, zato se veselim _____ (počitek) v soboto in nedeljo.
8. Bala sem se _____ (izpit) iz slovenščine.

5. Datume v oklepajih napišite z besedo in postavite v rotilnik.

- _____ in _____ (1., 2. 1.) praznujemo novo leto.
- _____ (8. 2.) praznujemo Prešernov dan, slovenski kulturni praznik.
- _____ (27. 4.) praznujemo dan upora proti okupatorju.
- _____ (25. 6.) praznujemo dan državnosti.
- _____ (15. 8.) praznujemo Marijino vnebovzetje.
- _____ (31. 10.) praznujemo dan reformacije.
- _____ (1. 11.) praznujemo dan spomina na mrtve.
- _____ (25. 12.) praznujemo božič.
- _____ (26. 12.) praznujemo dan samostojnosti in enotnosti.

6. Osební zaimek postavite v rotilnik.

- Spomnim se _____. (ona)
- Prijateljica _____ (jaz) ni videla, ker je bila velika gneča.
- Precej ste se spremenili, zato _____ (vi) profesor ni prepoznal.
- Mislim, da _____ (on) ne mara preveč.
- Ne poznam _____. (vidve)
- _____ (Ti) se nihče tukaj ne spomni, ker si bil takrat premlad.
- Stara starša prideta na obisk, zelo se _____ (onadva) veselím.
- Kovačeve zmeraj srečam na avtobusu, ampak včeraj _____ (oni) nisem videla.
- Edino _____ (mi) ni bilo na prireditvi, vsi ostali so prišli.
- Delala se je, kakor da _____ (midva) ne pozna.

7. Glagole postavite v preteklik.

- Jaz _____ (pisati) e-mail.
- Sta Eva in Nika _____ (igrati) violino?
- Miha, Klara in jaz _____ (ne imeti) časa.
- Vesna _____ (brati) dobro knjigo.
- On včeraj _____ (ne biti) doma, ampak pri prijatelju.
- Kje ste ve _____ (praznovati) rojstni dan?
- Onidve _____ (piti) pivo.
- One _____ (ne čakati) prijateljev.
- Žena in jaz _____ (zbuditi se) ob sedmih zjutraj.
- Ali je Lan _____ (študirati) medicino?

8. Postavite glagol v preteklik.

- Ti in Sergeja _____ (iti) na koncert.
- Mateja _____ (jesti) kosilo.
- Vi _____ (teči) uro in pol.
- Midva _____ (prevesti) knjigo iz angleščine.
- Hvala, ker _____ (priti, ti) na obisk.
- Matevž _____ (ne najti) svojega telefona.
- Mi _____ (pečí) torto.
- Onadva _____ (zapreti) okno in vrata.
- Za koncert _____ (obleči, ona) lepo obleko.
- Oni _____ (reči), da ne marajo smučati.

9. Napišite povedi v pretekliku. Pazite na pravilni besedni red.

1. učiti se (on), pet, jezik

2. kupiti (midva), nov, slovar

3. preseliti se (vi), v, Ljubljana

4. vpisati se (ona), na, jezikovni, tečaj

5. odločiti se (ti), za, druga, knjiga

6. pogovarjati se (vidve), v, predavalnica, za, slovenščina

7. prevajati (jaz), slovenska, literatura

8. vpisati se (onadva), na, tuja, univerza

9. spoznati (mi), veliko, nov, kolega

10. veseliti se (one), poletna, šola

10. Vstavite veznik zato ali čeprav.

1. Rad igram košarko, _____ je včasih nisem.
2. Tega nisem mislil resno, _____ sem tako rekel.
3. Prijavila se je na Ljubljanski maraton, _____ je tekla vsak dan.
4. Zadel ga je kap, _____ so ga odpeljali v bolnišnico.
5. Odšla je na operacijo, _____ jo je bilo strah.
6. Ni se učil, _____ ni naredil izpita.

11. Povedi povežite z oziralnim zaimkom ki.

1. To je nov zdravnik. Novega zdravnika niso povabili na sestanek.

2. To so zdravila za novo pacientko. Zdravil pacientka ni jemala.

3. To so terapije za gospoda Novaka. Terapij g. Novak ne sme prekiniti brez dovoljenja zdravnika.

4. To je pribor za operacijo. Pribora ne smemo uporabiti, ker ni sterilen.

5. To je infuzija. Infuzije pacient ni prejel.

6. To sta medicinski sestri. Medicinskih sester trenutno ne potrebujejo na urgenci.

12. Opišite:

a) svoj pretekli teden. Besedilo naj obsega vsaj 150 besed.

b) svoj pretekli dopust. Besedilo naj obsega vsaj 150 besed.

KAJ BOMO POČELI?

Načrti za dopust

Ker ima Tomaž veliko prihrankov, se je odločil, da bo letos poleti potoval v evropske in nekatere azijske prestolnice. Začetek junija bo začel potovati, najprej bo odpotoval na Portugalsko, v Lizbono. Ker bo blizu Španije, bo s potjo nadaljeval v Madrid. To potovanje bo trajalo štiri dni, tako v Lizboni kot v Madridu bo ostal po dva dni. Konec junija se bodo odpravili v baltske države. Na to potovanje bo šla vsa družina razen njegove žene, ki bo takrat delala in še ne bo imela dopusta. Šli bodo s severa na jug: iz Estonije bodo šli v Latvijo, iz katere bodo nato potovali do Litve. Najstarejša hči je rekla, da si želi v Talin, sinova hočeta v Rigo, on pa v Vilno. Ob Baltskem morju bodo osem dni. Načrtoval je potovanje na Češko, ampak bo namesto Prage in Brna obiskal Varšavo in Krakov, kjer bo ostal po dva dni v vsakem mestu. Poleg teh potovanj pa načrtuje še dve: Budimpešto in Istanbul, vsako bo trajalo tri dni. Na Madžarsko bosta šla Tomaž in njegova žena, zaradi ženinega dopusta bosta šla na pot sredi julija. V Turčijo ga bo spremljal dober kolega, brez katerega se ne bi odločil za to službeno pot.

Odgovorite na vprašanja.

1. Zakaj bo letos poleti veliko potoval?
2. Ali bo potoval sam ali v družbi?
3. Kdaj bo začel potovati?
4. Koliko časa bo preživel na Portugalskem in v Španiji?
5. Kam bo odpotoval konec junija?
6. Kdo vse bo šel na potovanje na sever Evrope?
7. V katera mesta si želi potovati njegova družina?
8. Kam ne bo šel zaradi drugačnih načrtov?
9. Zakaj bosta Tomaž in njegova žena šla na dopust julija?

Označite, ali so trditve pravilne (P) ali napačne (N).

Letos poleti bo Tomaž potoval po Evropi in Afriki. ____
Na potovanjih ga bodo spremljali prijatelji in družina, bo pa tudi sam. ____
V Madrid bo šel, ker bo pred tem tam blizu. ____
Ko bodo potovali ob Baltskem morju, bodo šli z juga na sever. ____
Obiskal bo Varšavo in Katowice. ____
V Istanbul gredo trije. ____

Zmenek

Maja in Marko bosta letos spomladi imela peto obletnico poroke. Dogovorila sta se, da bosta ponovila svoj prvi zmenek. Dobila se bosta ob treh popoldne v parku, ki je zraven reke. Kot je prvič, bo Marko tudi zdaj zanjo kupil tri rdeče vrtnice. Šla bosta do bližnjega nakupovalnega centra, kamor bosta šla na kavo v kavarno, ki jo imata oba zelo rada. Njegova žena zelo rada bere, zato bosta nato šla do knjigarne, kjer bosta poiskala kakšno zanimivo knjigo in jo kupila. Nato se bosta odpravila na sprehod do središča mesta, kjer bosta poiskala kakšno dobro restavracijo in šla na večerjo. Zatem se bosta vrnila domov, kjer si bosta natočila kozarec vina in preživela romantičen preostanek večera.

Odgovorite na vprašanja.

1. Katere obletnico poroke bosta praznovala Maja in Marko?
2. Kako bosta praznovala njuno obletnico?
3. Kje se bosta dobila?
4. Katere rože bo kupil za ženo?
5. Kam bosta šla na kavo?

Označite, ali so trditve pravilne (P) ali napačne (N).

Letos poleti bosta imela Maja in Marko peto obletnico poroke. ____

Dobila se bosta ob 13.00. ____

Park se nahaja blizu reke. ____

Šla bosta v knjižnico gledat knjige. ____

Preden bosta šla spat, bosta brala. ____

Opišite svoje načrte za prihodnji dopust.

Predložni rodilnik (genitiv)

Brez koga? Brez česa?

	Moški spol	Ženski spol	Srednji spol
Ednina	predpisan ega recepta dob rega prijatelja	zdravniške uniforme nov e stvari	predpisan ega zdravila
Dvojina	predpisani h receptov dobri h prijatelj ev *	zdravniških uniform novi h stvari	predpisani h zdravil
Množina	predpisani h receptov dobri h prijatelj ev *	zdravniških uniform novi h stvari	predpisani h zdravil

* -e- za c, č, j, š, ž

Raba rodilnika

S predlogi: iz, s/z, od, do, brez, mimo, zraven, blizu, poleg, namesto, okrog, prek(o), razen, sredi, zaradi ...

Prihajam iz Makedonije.

Od doma do službe grem običajno peš.

Zraven moje službe je pekarna, zato grem vsak dan mimo nje.

Oziralni zaimek kateri

	Moški spol	Ženski spol	Srednji spol
Ednina	brez katere ga	brez katere	brez katere ga
Dvojina	brez kateri h	brez kateri h	brez kateri h
Množina	brez kateri h	brez kateri h	brez kateri h

V Turčijo me bo spremljal **dober kolega**, **brez katerega** se ne bi odločil za to službeno pot.
Šli bomo s severa na jug: iz Estonije bomo šli **v Latvijo**, **iz katere** bomo nato potovali do Litve.

Primerjanje s predlogoma od in izmed

Od

Moja plača je višja kot njegova plača. → Moja plača je višja **od njegove (plače)**.

Tvoja družina je manjša kot njena. → Tvoja družina je manjša **od njene (družine)**.

Izmed

Direktor ima najvišjo plačo **izmed vseh delavcev** v bolnišnici.

Potovanje v Azijo je bilo najdaljše **izmed vseh potovanj**, na katere sem šel lansko leto.

Prihodnjik (futur)

Tvorjenje: glagol *biti* v prihodnjiku (*bom, boš, bo ...*) + deležnik na *-l*

Ednina	Dvojina	Množina
jaz (ne) bom delal(a)	midva (ne) bova delala midve/medve (ne) bova delali	mi (ne) bomo delali me (ne) bomo delale
ti (ne) boš delal(a)	vidva (ne) bosta delala vidve/vedve (ne) bosta delali	vi (ne) boste delali ve (ne) boste delale
on (ne) bo delal ona (ne) bo delala ono (ne) bo delalo	onadva (ne) bosta delala onidve (ne) bosta delali	oni (ne) bodo delali one (ne) bodo delale ona (ne) bodo delala

Besedni red v prihodnjiku

	Povratni zaimek <i>se/si</i>	Nikalnica <i>ne</i>	Pom. glagol <i>biti</i> v prihodnjiku	Deležnik na <i>-l</i>	
Jaz		(ne)	bom	delal	na daljavo.
Jutri	se	(ne)	boš	učil.	
Ona	se	(ne)	bo	vozila	z nami.
Ona	si		bo	umila	obraz.
Šle			bodo		v gledališče.
Učile	se		bomo		v knjižnici.

Prostor za nove besede in sporazumevalne vzorce

Vaje

1. Besede v oklepajih postavite v rodilnik.

1. Ko sem šel mimo _____ (železniška postaja), je zazvonil moj telefon.
2. Knjigarna je nasproti _____. (stari trg)
3. To pecivo je brez _____. (lešnik, mn.)
4. Živiš zraven _____. (velik park)
5. Potovali bomo od _____ (Poljska) do _____. (Francija)
6. Vlak je odpeljal z _____. (deveti peron)
7. Okoli _____ (naša hiša) je velik gozd.
8. Stanujem blizu _____. (nov hotel, mn.)
9. Zvezek bom vzel z _____. (visoka omara)
10. Študentje stojijo zraven _____. (svoj profesor, mn.)

2. Vstavite ustrezen predlog. Izbirate lahko med naslednjimi predlogi: brez, zraven, iz, razen, do, zaradi, z, od, mimo, blizu.

1. _____ pošte je knjižnica.
2. Potujemo _____ prtljage.
3. Dobil sem darilo _____ prijatelja.
4. Peljali smo se _____ mestne hiše.
5. Vračam se _____ Srbije.
6. _____ novih pravil smo nosili maske.
7. Usedla sem se _____ Klare.
8. Prišli so vsi _____ ene kolegice.
9. Pes je pritekel _____ vrta.
10. Prišla sem _____ študentskega doma.

3. Postavite osebni zaimek v rodilnik.

1. Na pot so šli brez _____. (on)
2. Nasproti _____ (mi) je stala stara hiša.
3. Mimo _____ (one) je peljal črn avto.
4. Poleg _____ (vidva) je prišel tudi moj mož.
5. Do _____ (ti) so vsi prijazni, do _____ (jaz) pa ne.
6. Stali so blizu _____. (midva)
7. Od _____ (Vi) vedno dobim lepo darilo.
8. Vsi razen _____ (ona) so bili oblečeni v trenerko.
9. Namesto _____ (onidve) sta prišla njuna kolega.

4. Postavite glagol v prihodnjik.

1. Jaz _____ (brati) knjigo.
2. Onidve _____ (spoznati) naše kolege.
3. _____ (ogledati si, ti) gledališko predstavo.
4. Živa _____ (ne živeti) v Celju.
5. Ti _____ (odpotovati) na Madžarsko.
6. Ve _____ (diplomirati) naslednje leto.
7. Matej in ti _____ (ne učiti se) češko.
8. Oni _____ (ostati) v Črni gori.
9. Midva _____ (peljati se) na vikend.
10. Matic _____ (ne plesati) latinskoameriških plesov.

5. Napišite povedi v prihodnjiku. Pazite na pravilni besedni red.

1. jutri, biti, lepo, vreme

2. pogovarjati se (midva), o, slovenščina

3. preseliti se (vi), v, Ljubljana

4. vpisati se (ona), na, jezikovni, tečaj

5. poleti, iti (ti), na, morje

6. a, imeti (vidve), jutri, čas?

7. prevajati (jaz), slovenska, literatura

8. vpisati se (onadva), na, tuja, univerza

9. spoznati (mi), veliko, nov, kolega

10. udeležiti se (one), poletna, šola

6. Vstavite predlog od ali izmed.

1. Moj brat je višji _____ mene.
2. Ona misli, da je njeno delo najpomembnejše _____ vseh del v zdravstvenem domu.
3. Njegov telefon je novejši _____ njenega.
4. Njun izdelek je najlepši _____ razstavljenih.
5. Njihovo besedilo je daljše _____ našega.
6. Njena pesem je najboljša _____ poslanih.
7. Njegova noša je najlepša _____ vseh narodnih noš.
8. Moj sin je mlajši _____ tvoje hčerke.

7. Vstavite pravilno obliko oziralnega zaimka *kateri*.

1. To je operacijska miza, poleg _____ je kirurški pribor.
2. To so injekcije, zaradi _____ je imela bolnica panični napad.
3. To je računalnik, namesto _____ uporabljam tablico.
4. To so virusi, zaradi _____ veliko ljudi zboli.
5. To je medicinski tehnik, brez _____ ne morejo pripraviti infuzije.
6. To sta specialista, okrog _____ stojijo mladi specializanti.

8. Opišite svoj teden v službi v prihodnjiku. Besedilo naj obsega vsaj 150 besed.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

OPRAVKI

Kaj počneš danes?

Dan je bil zelo lep. Ivana je sedela na balkonu in razmišljala, kaj vse mora narediti. Prav takrat jo je poklical njen prijatelj Ivan.

Ivana: Halo?

Ivan: Živjo, Ivana. Kaj počneš?

Ivana: Živjo, Ivan! Sedim na balkonu in razmišljam, kaj vse moram danes narediti.

Ivan: Imaš veliko dela?

Ivana: Se spomniš, da sem ti govorila o kaosu, ki ga imam v stanovanju. Pospraviti moram spalnico in posesati stanovanje, ker se je nabral prah.

Ivan: Uh, jaz sploh ne maram sesanja ...

Ivana: Potem moram zamenjati še žarnico na balkonu, ampak je strop previsok, jaz pa nimam lestve.

Ivan: Mogoče lahko uporabiš stol?

Ivana: Lahko bi, ampak se bojim, da bom padla, saj se mi zdi, da ti stoli sploh niso zanesljivi.

Ivan: Lahko jaz pridem.

Ivana: Če imaš čas!

Ivan: Z veseljem! Ampak lahko pridem šele pozno popoldan. Ker imam tudi jaz veliko dela. Bil sem na banki, ker sem moral dvigniti denar. Potem sem bil na tržnici, kjer sem kupil zelenjavo in meso. Zdaj sem v trgovini, ker moram kupiti jajca, mleko, jogurt in druge stvari, ki jih potrebujem za jutrišnjo večerjo. Potem pa grem še v službo, kjer bom ostal do treh. Po službi pa grem tudi na pošto, ker moram plačati račune.

Ivana: Velja! Tudi meni ustreza takrat!

Ivan: Dogovorjeno! Se vidiva potem kasneje!

Ivana: Se vidiva! Hvala!

Odgovorite na vprašanja.

1. Kje je delala Ivana, ko jo je poklical Ivan?
2. Kje je bil Ivan?
3. Kakšne opravke je imela Ivana tisti dan?
4. Zakaj je Ivan šel v trgovino?
5. Kaj Ivan pripravlja?
6. Kje bo Ivan plačal račune?
7. Kako pogosto vi pospravljate stanovanje?
8. Kako pogosto vi kuhate?

V trgovini z oblačili

Ivana: Halo!

Mojca: Živjo, Ivana, kako si?

Ivana: Zelo dobro. Kaj pa ti?

Mojca: Tudi. Ej, danes grem v trgovino. Kupila bom krilo, o katerem sem ti govorila.

Ivana: O super! Tudi jaz bi rada šla. Moram kupiti obleko, ki sem jo prej videla.

Mojca: A ti nimaš obleke?

Ivana: Imam, ampak je zelo stara.

Mojca: Potem lahko greva skupaj.

Ivana: Dogovorjeno! Dobiva se pri meni ob 18.00?

Mojca: Velja!

Prodajalka: Dober večer, gospa Ivana, izvolite.

Ivana: Rada bi pogledala obleko, o kateri sva se zadnjič pogovarjali.

Mojca: Jaz pa bi rada kupila krilo.

Prodajalka: Obleka je še vedno ob izložbi. Lahko jo greste tja sami iskat?

Ivana: Seveda.

Prodajalka: Vi pa lahko greste tja. Tam pri blagajni je naša najnovejša ponudba.

Ivana: Mojca, a lahko prideš sem, prosim?

Mojca: Ja, ja, takoj pridem!

Ivana: In? Ali mi pristaja?

Mojca: Odlično! Kaj pa moje krilo?

Ivana: Tudi! Zelo lepo ti pristaja.

Prodajalka: Sta se odločili?

Mojca: Ja, sva.

Prodajalka: Ali plačata skupaj ali ločeno?

Ivana: Skupaj!

Prodajalka: V redu. To bo skupaj 78 evrov. Gotovina ali kartica?

Ivana: Kartica.

Prodajalka: Ali potrebujeta vrečko?

Ivana: Hvala, ne potrebujeva.

Prodajalka: Hvala, nasvidenje.

Mojca: Hvala.

Ivana: Hvala.

Odgovorite na vprašanja.

1. Kam sta šli Ivana in Mojca?
2. Kaj sta kupili?
3. Ali vi radi kupujete oblačila?
3. Kako pogosto greste v trgovino z oblačili?
4. Kako plačujete?

V restavraciji

Ivan je prišel k Ivani, da bi zamenjal žarnico na njenem balkonu. Ko je bilo delo končano, sta se usedla na balkon in klepetala. Ivan se je nenadoma spomnil, da bi lahko šla v restavracijo.

Ivan: Ivana, imam odličen predlog! Lahko bi šla v tisto restavracijo, o kateri sem ti govoril! Kaj misliš?

Ivana: Ne vem, ura je že sedem, morala bi se tudi pripraviti, to pa bo trajalo vsaj pol ure.

Ivan: Ni problema. Počakal bom.

Ivana: Kaj če bi v tem času rezerviral mizo za naju?

Ivan: Bom. Povej mi številko.

Ivana: 01 258 17 43.

Natakar: Restavracija »Pod Lipo«, izvolite.

Ivan: Dober večer. Ivan Vasić pri telefonu. Rad bi rezerviral mizo za dva.

Natakar: Ob kateri uri bi radi prišli?

Ivan: Danes zvečer ob 20.00.

Natakar: V redu! Miza je rezervirana.

Ivan: Najlepša hvala. Nasvidenje.

Natakar: Nasvidenje.

Ivana: Si rezerviral?

Ivan: Sem. A si pripravljena? Greva?

Ivana: Ja, ja. Poklicala bom taksi.

Dispečerka: Taksi Metro, izvolite.

Ivana: Pozdravljeni, rada bi naročila taksi na Nanoško ulico 15.

Dispečerka: Lahko. Pride čez pet minut.

Ivana: Najlepša hvala.

Natakar: Dober večer, izvolite.

Ivan: Dober večer. Rezerviral sem mizo za dva na ime Ivan Vasić.

Natakar: Izvolite.

Ivana, Ivan: Hvala.

Natakar: Kaj bi rada spila?

Ivana: Jaz bi rada naročila eno kavo z mlekom in mineralno vodo.

Ivan: Jaz bi rad naročil kavo s smetano.

Natakar: Kaj vama lahko prinesem za večerjo?

Ivan: Jaz bi ocvrt krompir in dunajski zrezek, prosim.

Ivana: Jaz bi govejo juho in zelenjavni krožnik, prosim.

Natakar: Še kaj sladkega?

Ivan: Ne, hvala. Račun, prosim.

Odgovorite na vprašanja.

1. Kam sta šla Ivana in Ivan?
2. Kaj je naredil Ivan, preden sta šla?
3. Koga je klicala Ivana, preden sta šla v restavracijo?
4. Kaj je Ivan pil?
5. Kaj je Ivana jedla?
6. Koga bi vi povabili na večerjo?
7. Kaj bi pili in jedli?
8. Katera je vaša najljubša jed?
9. Katera je vaša najljubša pijača?

Mestnik (lokativ)**O kom? O čem?**

	Moški spol	Ženski spol	Srednji spol
Ednina	o dobrem prijatelju	o dobri prijateljici o novi možnosti	o velikem stanovanju
Dvojina	o dobrih prijateljih	o dobrih prijateljicah o novih možnostih	o velikih stanovanjih
Množina	o dobrih prijateljih	o dobrih prijateljicah o novih možnostih	o velikih stanovanjih

Osebni zaimki v mestniku

Ednina				Dvojina			Množina			Povratni zaimek
o meni	o tebi	o njem	o njej	o nama	o vama	o njima	o nas	o vas	o njih	o sebi

Raba mestnika**Lokacija (s predlogi: pri, o, ob): Kje?**

Živimo v Ljubljani.

Zdaj smo na počitnicah.

Pogosto se sprehajamo ob morju.

Potujemo po svetu.

Čas (s predlogi: po, v, ob): Kdaj?

V juliju in septembru organiziram dva seminarja.

Ob ponedeljkih in sredah imam tečaj slovenščine.

Po pouku se dobimo na kavi.

Tema (s predlogom o): O kom? O čem?

Pogovarjali smo se o bratu in sestri.

Profesor je predaval o zgodovini slovenskega jezika.

Oziralni zaimek *kateri* v mestniku

	Moški spol	Ženski spol	Srednji spol
Ednina	o kater em	o kater i	o kater em
Dvojina	o kater ih	o kater ih	o kater ih
Množina	o kater ih	o kater ih	o kater ih

Kupila bom **krilo**. **O tem krilu** sva se pogovarjali. → Kupila bom **krilo**, **o katerem** sva se pogovarjali.
Rada bi pogledala **ново nadaljevanko**. **O nadaljevanki** sem ti zadnjič govorila. → Rada bi pogledala **ново nadaljevanko**, **o kateri** sem ti zadnjič govorila.

»Statični« in »dinamični« prislovi

Sem ...	Grem ...
tu/tukaj	sem
tam	tja
zgoraj/gori	gor
spodaj/doli	dol
spredaj	naprej
zadaj	nazaj
zunaj	ven
notri	noter
doma	domov
nekje	nekam
drugje	drugam

Pogojnik (kondicional)

Ednina	Dvojina	Množina
jaz (ne) bi delal(a)	midva (ne) bi delala midve/medve (ne) bi delali	mi (ne) bi delali me (ne) bi delale
ti (ne) bi delal(a)	vidva (ne) bi delala vidve/vedve (ne) bi delali	vi (ne) bi delali ve (ne) bi delale
on (ne) bi delal ona (ne) bi delala ono (ne) bi delalo	onadva (ne) bi delala onidve (ne) bi delali	oni (ne) bi delali one (ne) bi delale ona (ne) bi delala

Besedni red v pogojniku

	Povratni zaimek se/si	Nikalnica ne	bi	Povratni zaimek se/si	Deležnik na -l	
Jaz		(ne)	bi		delal	na daljavo.
Jutri			bi	se	učil.	
Jutri	se	ne	bi		učil.	
On			bi	se	učil	v knjižnici.
Ona	se	ne	bi		vozila	z nami.
Ona			bi	si	želela	več prostega časa.
Šli			bi			v gledališče.
Učil			bi	se		v knjižnici.

Prostor za nove besede in sporazumevalne vzorce

Vaje

1. Dopišite končnice.

1. Mojca stoji ob rek__.
2. Nik je bil v velik__ stavb__.
3. Danes nismo bili v šol__.
4. Z Nikom sva bila na predstav__.
5. Bili smo v Nov__ mest__.
6. Pogovarjali smo se o nekem star__ dogodk__.
7. Stali smo ob zelo znan__ igralk__.
8. Sodelovali smo pri pomembn__ projekt__.
9. Krilo sem kupila v največj__ trgovin__.
10. Z Mitjo sva bila na Vrhnik__.
11. Razpravljali smo o dveh zanimiv__ dogodk__.
12. Stali so na dveh različn__ bregov__ reke.
13. Pogovarjali smo se o moj__ dveh sestričn__.
14. Razmišljala je o dveh nasprotn__ izid__.
15. Pogovarjali so se o njen__ otroc__.
16. Včeraj smo bili na dveh različn__ dogodk__.
17. Premišljevali smo o dveh nov__ možnost__.
18. Znašli so se v dveh različn__ mest__.
19. Pojavili so se le na dveh prireditv__.
20. Bili smo na dveh koncert__.
21. Peter je bil v Slovensk__ goric__.
22. Bili smo v velik__ težav__.
23. Bili smo pri Markov__ sorodnik__.
24. Igrali so na različn__ odr__.
25. Včeraj smo bili v Benetk__.
26. Predvčerajšnjim smo bili pri Janin__ starš__.
27. Jedli so v najdražj__ restavracij__.
28. V izložb__ ni bilo novoletnih lučk.
29. V hrib__ je že zapadlo veliko snega.
30. V njihov__ nahrbtnik__ ni bilo več hrane.

2. Napišite, o kakšnih aktualnih zadevah se pogovarjate s prijatelji.

3. Besede v oklepajih vstavite v ustrezno obliko.

1. Pogovarjali smo se o _____. (tvoja sestra)
2. Zdravnik je danes bil pri _____. (star bolnik)
3. V _____ (Novo mesto) je zelo dobra restavracija.
4. Moji sorodniki živijo na _____. (Ptuj)
5. V _____ (veliko mesto, mn.) je vedno gneča.
6. Pri _____ (Peter) je vedno veliko ljudi.
7. Nina je bila na _____. (zaslužene počitnice)
8. Ta film sva gledala v _____. (bližnji kino)
9. Že 4 leta nismo bili v _____. (mestno gledališče)
10. Rože so stale na _____. (okenska polica)
11. Rože so bile v _____. (glinen lonček, mn.)
12. Na _____ (sobotni koncert) je bilo veliko ljudi.
13. Pogovarjali smo se o _____. (star avtomobil, mn.)
14. Na _____ (knjižni sejem) smo videli veliko pisateljev.
15. Kósili smo v _____. (tradicionalna restavracija)
16. Ta kavarna se nahaja na _____. (konec mesta)
17. Moje sestre pojejo v _____. (pevski zbor)
18. Njuna sestrična je bila v _____. (Rimske toplice)
19. Stali smo ob _____. (napačni vlak)
20. Bili so v _____. (Murska Sobota)

4. Vstavite ustrezen predlog *v, na, o, po, pri* ali *ob*.

1. Včeraj smo bili _____ kinu.
2. Pogovarjali smo se _____ mojem novem stanovanju.
3. Predvčerajšnjim so bili na obisku _____ starih prijateljih.
4. Kolo je stalo _____ reki.
5. _____ reki smo pluli s čolnom.
6. Prespali smo _____ mojih starših.
7. Premišljevali so _____ spremembi delovnega mesta.
8. _____ njegovem mnenju to ni prav.
9. _____ Ljubljanskem gradu je vedno veliko turistov.
10. _____ mestu je veliko restavracij.

5. Tvorite povedi iz danih besed.

1. Midva, včeraj, obešati, perilo
2. Peter, zdaj, zamenjati, žarnica, v, kuhinja
3. Jutri, Tina, na, tržnica, iti
4. Predvčerajšnjim, jaz, trava, kositi, na, dvorišče
5. Vi, pospravljati, svoja hiša, pogosto ?
6. Plačevati, oni, račun, za, televizija, na, pošta
7. Nina, ne, kuhati, kosilo
8. Danes, ti, perilo, prati
9. Jure, zdaj, biti, v, trgovina

6. Samostalnike v oklepajih vstavite v tožilnik ali mestnik.

1. Včeraj smo šli v _____. (mestni kino)
2. Predvčerajšnjim smo bili v _____. (Novo mesto)
3. Danes nismo šli na _____. (obvezno predavanje, mn.)
4. Pravkar smo prišli na _____. (Vrhnika)
5. V _____ (služba) hodim z avtom.
6. Zelo pogosto gremo v _____. (mestno gledališče)
7. Pogosto potujemo na _____. (slovenska obala)
8. Letos smo bili že trikrat v _____. (Novo mesto)
9. Včeraj smo bili na _____. (laboratorijske vaje)
10. Kako pogosto hodite v _____? (restavracija)
11. Včeraj ga ni bilo v _____. (služba)
12. Pogovarjamo se po _____. (telefon)
13. Hoteli smo iti v _____. (Novo mesto)
14. Pred petimi dnevi smo bili v _____. (restavracija)
15. Letos nismo bili na _____. (Azurna obala)
16. Nikoli nisem bil v _____. (zgodovinski muzej)

7. Izberite ustrezno vprašalnico.

1. Kam / Kje greste?
2. Kam / Kje ste bili na počitnicah?
3. Kam / Kje si bil včeraj?
4. Kam / Kje stojite?
5. Kam / Kje se odpravljate konec meseca?
6. Kam / Kje ste praznovali novo leto?
7. Kam / Kje ste gledali ta film?
8. Kam / Kje ste odpotovali?

8. Zaimke v oklepajih vstavite v pravilno obliko.

1. Predvčerajšnjim smo bili pri _____. (ona)
2. Nikoli se nismo pogovarjali o _____. (onadva)
3. Na koncertu smo stali ob _____. (oni)
4. Bili so pri _____ (jaz) na obisku.
5. Predvčerajšnjim smo se pogovarjali o _____. (ti)
6. Nismo se pogovarjali o _____. (vidva)
7. Pogosto razmišlja o _____. (on)
8. Zelo radi preživljamo čas pri _____. (vi)
9. Na tej povezavi lahko preberete več o _____. (mi)
10. O _____ (vidva) nočem govoriti.
11. Nič slabega nimam za reči o _____. (oni)
12. Rad berem o _____ (onadva) in njunem uspehu.
13. Radi poslušamo o _____. (one)
14. Pravkar smo se pogovarjali o _____. (ona)
15. Nikoli nismo spali pri _____. (oni)

9. Napišite ustrezno obliko oziralnega zaimka *kateri* v mestniku.

1. To je mesto, na _____ se je zgodila nesreča.
2. To je človek, o _____ sem ti govoril.
3. To so ženske, pri _____ smo kupili nov avto.
4. To sta otroka, o _____ govori cela soseska.
5. To so fantje, ob _____ smo stali na koncertu.
6. To je dogodek, o _____ so veliko poročali.
7. To je obleka, o _____ sem ti govorila.
8. To so čevlji, o _____ smo včeraj razpravljali.
9. To so ljudje, o _____ nimam dobrega mnenja.
10. To so naši prijatelji, pri _____ smo silvestrovali.
11. To je glasba, ob _____ vedno zaplešem.
12. To sta knjigi, o _____ smo se pogovarjali.

10. Združite dve povedi v eno. Pri tem uporabite oziralni zaimek *kateri* v ustrezni obliki.

1. Kupil bom hišo. V tej hiši je živela tvoja sestra.

2. To je okno. Na tem oknu stojijo rože.

3. Bil sem na koncertu. Na tem koncertu si že bila.

4. Gledal sem film. O tem filmu si mi zadnjič govoril.

5. Jedli smo v restavraciji. V tej restavraciji smo se spoznali.

6. Obiskali smo mesta. V teh mestih je zelo živahno.

11. Povedi spremenite tako, da dobite pogojniki v ženskem spolu.

1. Če bi imel denar, bi si kupil nov avto.

2. Midva bi rada kupila novo hišo, ampak so cene previsoke.

3. Rad bi se pogovoril s tabo, če imaš čas.

4. Radi bi šli na potovanje, ampak nimamo časa.

5. Če bi me poslušal, bi me razumel.

6. Radi bi ti povedali vse.

7. Če bi pridno delal, ne bi imel težav v službi.

8. Midva bi rada klepetala s tabo, ampak se nama mudi.

9. Kupili bi hišo, če se ne bi skregali.

10. Če bi šel na tržnico, bi kupil češnje.

11. Če bi gledali film, bi povabili tudi tebe.

12. Dokončajte povedi.

1. Če bi imel denar, _____.
2. Če bi imela čas, _____.
3. Če bi se dovolj učili, _____.
4. Če bi bil učitelj, _____.
5. Če bi me poslušal, _____.
6. Če bi lahko šli na dopust, _____.

13. Vprašajte tako, da ustreza odgovorom.

1. kam, iti, ti (m.)
_____ ? Na počitnice.
2. kaj, kupiti, ti (ž.)
_____ ? Nov avto.
3. kje, kupiti, vi, obleka
_____ ? V nakupovalnem središču.
4. koga, povabiti na kavo, ona
_____ ? Sodelavko.
5. kaj, zamenjati, on
_____ ? Telefon.
6. kje, preživeti počitnice, vedve
_____ ? V hribih.
7. o čem, pogovoriti se, onadva
_____ ? O višji plači.
8. kaj, zapreti, on
_____ ? Okno.

POTOVANJE

Ogled Ljubljane

Jasna je bila pri Ivani na obisku. Ker je obisk trajal samo tri dni, ji je Ivana hotela pokazati Ljubljano in njeno okolico. Najprej sta šli na Nebočnik. To je stolpnica, ki je v centru Ljubljane. Nebočnik je bil zgrajen leta 1933 in je do leta 1939 veljal za najvišjo stavbo v Kraljevini Jugoslaviji. Z Nebočnika je krasen razgled na Ljubljano. Na vrhu stavbe je tudi kavarna, kjer sta si oddahnili od sprehoda s črno kavo in z okusno sladico. Potem sta obiskali Tivoli. Na poti tja sta se ustavili pred Moderno galerijo in se nekaj časa pogovarjali o tej stavbi. Čeprav sta že bili utrujeni, se je Ivana odločila, da obiščeta še Ljubljanski grad. Pod gradom ju je čakala vzpenjača, s katero sta prišli do vrha hriba, na katerem stoji Ljubljanski grad. Ko sta prišli, se je že začel koncert jazz skupine. Čeprav je pred odrom stalo veliko ljudi, sta lahko Ivana in Jasna videli tako pevca kot glasbenike. Po koncertu sta prišli nazaj v center. Ivana se je od Jasne poslovila pred hotelom in odšla domov.

Naslednjega dne sta se dobili pred železniško postajo in šli na avtobus številka 47, ki ju je pripeljal na Vrhniko. To je rojstni kraj enega najbolj znanih slovenskih pisateljev, Ivana Cankarja. Tam sta obiskali njegovo rojstno hišo in nato šli na hrib, ki stoji nad Vrhniko. Ko sta se odpočili, sta se odločili, da obiščeta še izvir Ljubljanice, ki je nedaleč od mesta. Potem sta prišli nazaj v Ljubljano.

Tretjega dne sta se zelo pozno zbudili in nista imeli veliko časa. Ivana je s svojima dvema prijateljema, Matjažem in Ivanom, čakala Jasno pred hotelom Lev. S taksijem so se odpeljali do restavracije v Šiški, kjer so jedli tradicionalno slovensko hrano. Odločili so se, da gredo peš do železniške postaje. Ker so šli zelo počasi, je Jasna zamudila vlak in do naslednjega je imela še štiri ure. Medtem ko so čakali, so se pogovarjali o različnih stvareh, o filmih, o glasbi, o življenju v Sloveniji. Ivana je rekla, da ji je življenje v Sloveniji zelo všeč, vendar še vedno ni obiskala veliko krajev. Ivan pa je rekel, da se vsak vikend, če ima čas, odpravi z avtom v nek neznan kraj. Med pogovorom je čas zelo hitro minil, nato je Jasna šla na večerni vlak, s katerim se je odpravila v Zagreb.

Odgovorite na vprašanja.

1. Kdo je prišel k Ivani na obisk?
2. Kako dolgo je Jasna ostala v Ljubljani?
3. Kdaj je bil zgrajen Nebočnik?
4. Kako sta prišli na Ljubljanski grad?
5. Kam sta šli drugi dan?
6. Kdo se je rodil na Vrhniki?
7. S kom sta se dobili naslednji dan?
8. Kako je Ivana šla v Zagreb?
9. Katere znamenitosti bi priporočili turistom, ki bi radi obiskali vaš rojstni kraj?

Me lahko usmerite, prosim?

A: Oprostite, a mi lahko poveste, kje je Kongresni trg?

B: Najlažje greste z avtobusom. Na postajališču stopite na avtobus št. 27 in izstopite na postajališču Nama. Potem greste čez cesto in zavijete desno. Avtobus, s katerim se boste peljali, se ustavi tu.

A: Rad bi šel peš.

B: Potem pa greste čez cesto, na križišču zavijete levo. Potem greste samo naravnost.

A: Hvala.

B: Malenkost.

A: Oprostite, a mi lahko pomagate?

B: Seveda.

A: Kje je najbližji bankomat?

B: Samo naravnost. Na prvem križišču zavijete levo. Pri rdeči stavbi je bankomat.

A: Najlepša hvala!

A: Dober dan. Kako lahko pridemo do restavracije Vila?

B: Do konca te ulice, potem zavijete desno. Ko boste prišli čez most, zavijete še enkrat desno. Restavracija je med dvema hišama.

A: Najlepša hvala.

A: Oprostite, ali veste, kje je picerija Parma?

B: Greste naravnost, ko boste pri parlamentu, prečkate cesto. Potem greste po stopnicah dol in nato zavijete levo. Ko vstopite v nakupovalno središče, greste mimo trgovine in boste pri Parmi.

A: Najlepša hvala!

Odgovorite na vprašanja.

1. S čim potujete v službo?
2. S katerim prevoznim sredstvom se vozite po mestu?
3. Opišite svojo pot od doma do službe.

Izlet

Vikend v Prekmurju

Prvi dan:

Odhod iz Ljubljane z avtobusom ob 9.00 in prihod v Mursko Soboto ob 11.30.

Obisk Pomurskega muzeja in gradu.

Kosilo v hotelu Zvezda.

Obisk evangeličanske cerkve.

Zvečer prekmurska večerja.

Drugi dan:

Odhod iz Murske Sobotice ob 8.00.

Obisk paviljona Expano in ogled razstave »Pomurje skozi prostor in čas«.

Prosto ob Soboškem jezeru. Ob 12.00 odhod v šunkarno Kodila.

Kosilo.

Popoldanski obisk čebelarkega muzeja Tigeli.

Prihod v Ljubljano v večernih urah.

Cena: 120 evrov

1. Kako pogosto potujete?
2. S kom radi potujete?
3. Ali ste šli na kakšen izlet po Sloveniji?
4. Sestavite in opišite svoj izlet po Sloveniji.

Orodnik (instrumental)

S kom? S čim?

	Moški spol	Ženski spol	Srednji spol
Ednina	z nov im telefon om s prijazn im prijatelj em *	z dobro o prijateljic o z nov o možnostj o	z dobr im zdravil om z velik im stanovanj em *
Dvojina	z nov ima telefon oma s prijazn ima prijatelj ema *	z dobr ima prijateljic ama z nov ima možnost ima	z dobr ima zdravil oma z velik ima stanovanj ema *
Množina	z nov imi telefoni s prijazn imi prijatelj i	z dobr imi prijateljic ami z nov imi možnost mi	z dobr imi zdravil i z velik imi stanovanj i

* -e- za c, č, j, š, ž

Osebni zaimki v orodniku

Ednina				Dvojina			Množina			Povratni zaimek
z mano/ meno	s tabo/ teboj	z njim	z njo	z nama	z vama	z njima	z nami	z vami	z njimi	s sabo/ seboj

Raba orodnika

Spremstvo in sredstvo (s predlogom s/z): S kom? S čim?

Na službeno pot grem z direktorico in s sodelavko. Potovali bomo s službenim avtom ali z letalom.

Čas (s predlogoma: pred, med): Kdaj?

V Slovenijo so se preselili pred enim letom.

Med vikendom smo počivali.

Lokacija (s predlogi: pred, nad, med, pod, za): Kje?

Pred našo hišo so zgradili stolpnico.

Med Filozofsko fakulteto in študentskim domom je fitnes na prostem.

Oziralni zaimek *kateri* v orodniku

	Moški spol	Ženski spol	Srednji spol
Ednina	s katerim	s katero	s katerim
Dvojina	s katerima	s katerima	s katerima
Množina	s katerimi	s katerimi	s katerimi

Jasna je šla na **večerni vlak**. **Z večernim vlakom** se je odpravila v Zagreb. → Jasna je šla na večerni vlak, **s katerim** se je odpravila v Zagreb.

Pod gradom ju je čakala **vzpenjača**. **Z vzpenjačo** sta prišli do vrha hriba. → Pod gradom ju je čakala vzpenjača, **s katero** sta prišli do vrha hriba.

Prostor za nove besede in sporazumevalne vzorce

Vaje

1. Dopišite končnice.

1. Stali so med dvema avtobus_____.
2. Kaj ste počeli med počitnic_____?
3. Pišem s kulij_____.
4. Pogovarjam se z nov_____ prijateljic_____.
5. Stojimo pred velik_____ stavb_____.
6. Vrt je za hiš_____.
7. Peter je šel na dopust z Markov_____ sestr_____.
8. Restavracija se nahaja med dvema visok_____ blok_____.
9. Čakala te bom pred Modern_____ galerij_____.
10. Na potovanje je šla s starš_____.
11. Banka se nahaja med bolnišnic_____ in policijsk_____ postaj_____.
12. Pred gledališč_____ je bila gneča.
13. Čakali smo vas pred kin_____.
14. Živimo med Nov_____ Goric_____ in Ilirsk_____ Bistric_____.

2. Samostalnike v oklepaju vstavite v orodnik.

1. Ali ste pisali s _____? (kemični svinčnik)
2. Stena za _____ (velika fotografija) je umazana.
3. Med _____ (poletne počitnice) sem samo počival.
4. Pred _____ (svoje stanovanje) so pustili preprogo.
5. Za _____ (velika hiša) je majhen vrt.
6. Kovček se nahaja pod _____. (postelja)
7. Sesalnik je za _____. (velika omara)
8. Hladilnik stoji pod _____. (kuhinjska omarica, mn.)
9. Navdušeni smo nad _____. (nova informacija, mn.)
10. Potovali smo z _____. (nočni vlak)
11. Prišli smo z _____. (letalo)
12. Med _____ (teden) ponavadi ne grem ven.
13. Vedno se kregam z _____. (Marjanov prijatelj, mn.)
14. Z _____ (Mojca) se nikoli nisem pogovarjal.
15. Kaj boste naredili s _____? (staro pohištvo)

3. Vstavite veznik z ali s.

1. Živi v stanovanju _____ velikimi okni.
2. Pripeljali smo se _____ avtom.
3. Prišel sem _____ starši.
4. Pogovarjala sem se _____ prijatelji.
5. Predvčerajšnjim smo se dobili _____ starimi znanci.
6. Na potovanje smo šli _____ našimi prijatelji.
7. Pogovarjal sem se _____ tvojo sestro.
8. Rada se pogovarjava _____ vami.
9. Hotel bi se pogovoriti _____ tabo.
10. Nikoli nisem potoval _____ ladjo.

4. Vstavite ustrezno obliko osebne zaimke.

1. Rad bi se pogovoril s _____. (ti)
2. Radi bi šli z _____. (onadva)
3. Hoteli smo potovati z _____. (vi)
4. Pogovor z _____ (oni) je načrtovan za jutri dopoldan.
5. Radi bi klepetali s _____. (ti)
6. Nisem se hotel pogovarjati z _____. (on)
7. Rad potujem z _____. (vidva)
8. Ne potujem rada z _____. (onadva)
9. Pred stavbo smo dolgo stali z _____. (ona)
10. Z _____ (jaz) nikoli ne boš imel težav.
11. S _____ (ti) bi se rada pogovorila.
12. Niso se hoteli pogovarjati z _____. (medve)
13. Niso se hoteli peljati z _____. (ve)
14. Radi bi se pogovorili z _____. (onidve)
15. Mislili smo iti z _____ (oni) na počitnice.

5. Napišite ustrezno obliko oziralnega zaimka *kateri* v orodniku.

1. To je avto, s _____ smo se peljali na Obalo.
2. To sta človeka, s _____ se nikoli nisem pogovarjal.
3. To sta dekleti, s _____ vedno poklepetam.
4. To sta otroka, s _____ se igrajo moji otroci.
5. To so fantje, nad _____ smo navdušeni.
6. To sta mesti, nad _____ smo navdušeni.
7. To sta hiši, med _____ se nahaja restavracija.
8. To je blok, za _____ je velik gozd.
9. To je hiša, pred _____ se je zgodila nesreča.
10. To so naši prijatelji, pred _____ nimamo nobenih zadržkov.
11. To je pekarna, pred _____ je vedno gneča.
12. To so knjige, nad _____ je bila zelo navdušena.

6. Združite dve povedi v eno. Pri tem uporabite oziralni zaimek *kateri* v ustrezni obliki.

1. Kupil bom hišo. Pred to hišo sva se spoznala.
2. To je moj prijatelj iz otroštva. Z njim sem se veliko družil.
3. Stal sem pred blokom. Pred njim je bilo veliko ljudi.
4. Prišla bom z novim prijateljem. S tem prijateljem si se že spoznala.
5. Parkirišče je med stavbama. Pred tema stavbama je trgovina.
6. Na potovanje smo šli s prijatelji. S temi prijatelji se zelo dolgo poznamo.

7. Oglejte si zemljevid in povejte, kako priti od:

- a) Lenta do centra
- b) zdravstvenega doma do tržnice
- c) Univerze v Mariboru do parka
- č) kina do avtobusne postaje
- d) gledališča do parkirišča
- e) hotela do železniške postaje
- f) knjižnice do pošte

Vir: <https://www.visitmaribor.si/>

8. Napišite sporočilo prijateljici. Povejte ji, da bi radi šli na izlet in želite, da gre tudi ona z vami. Povejte ji, kam bi šli, s katerim prevoznim sredstvom, kaj bi radi obiskali, kje bi jedli ...

This image shows a full page of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, typical of notebook paper. There are no margins, text, or other markings on the page.

ZDRAVJE IN TELO

Naše zdravje

Svetovna zdravstvena organizacija vsako leto 7. aprila obeležuje svetovni dan zdravja. Vsako leto na ta dan posveti pozornost določeni temi s področja zdravja. Na ta dan je bila ustanovljena Svetovna zdravstvena organizacija in ta dan je prava priložnost, ko se pozornost nameni zdravstvenim težavam, s katerimi se soočajo ljudje. Ta organizacija organizira mednarodne, regionalne in lokalne dogodke, posvečene določeni temi, ki je pomembna za tisto leto. A kljub vsem opozorilom svojemu zdravju posvečamo zelo malo pozornosti.

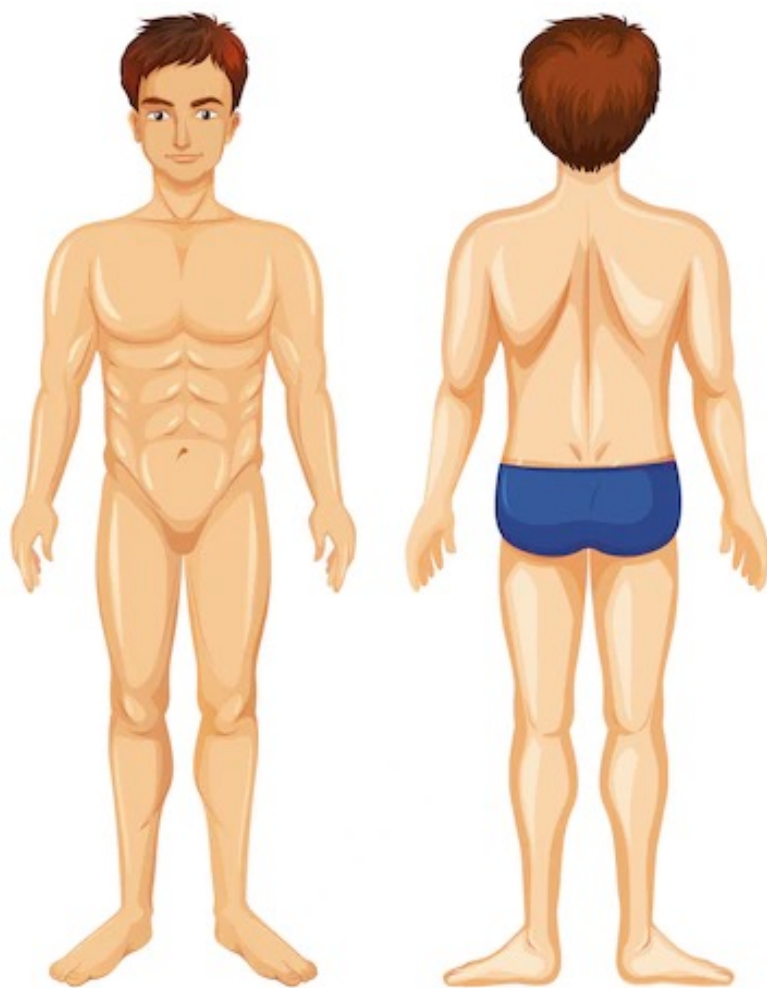
Dokler je z zdravjem vse v redu, se človek ne zaveda njegove vrednosti. Oče medicine, Hipokrat, je rekel: »Moder človek bi moral vedeti, da je zdravje človekov največji blagoslov«. Ali res pazimo na svoje zdravje? Večina ljudi se izgovarja, da »nima časa«, da bi si pripravila topel in zdrav obrok, da bi telovadila, da bi šla na sprehod v naravo, da bi se sprostila ob knjigi ali glasbi. A vedeti moramo, da časa ne bomo imeli nikoli, če si ga sami ne vzamemo. Naloga vsakega človeka je ohraniti zdravje, notranji mir, pozitivne misli in harmonijo, dokler ni prepozno.

Kaj je dobro in kaj je slabo za zdravje?

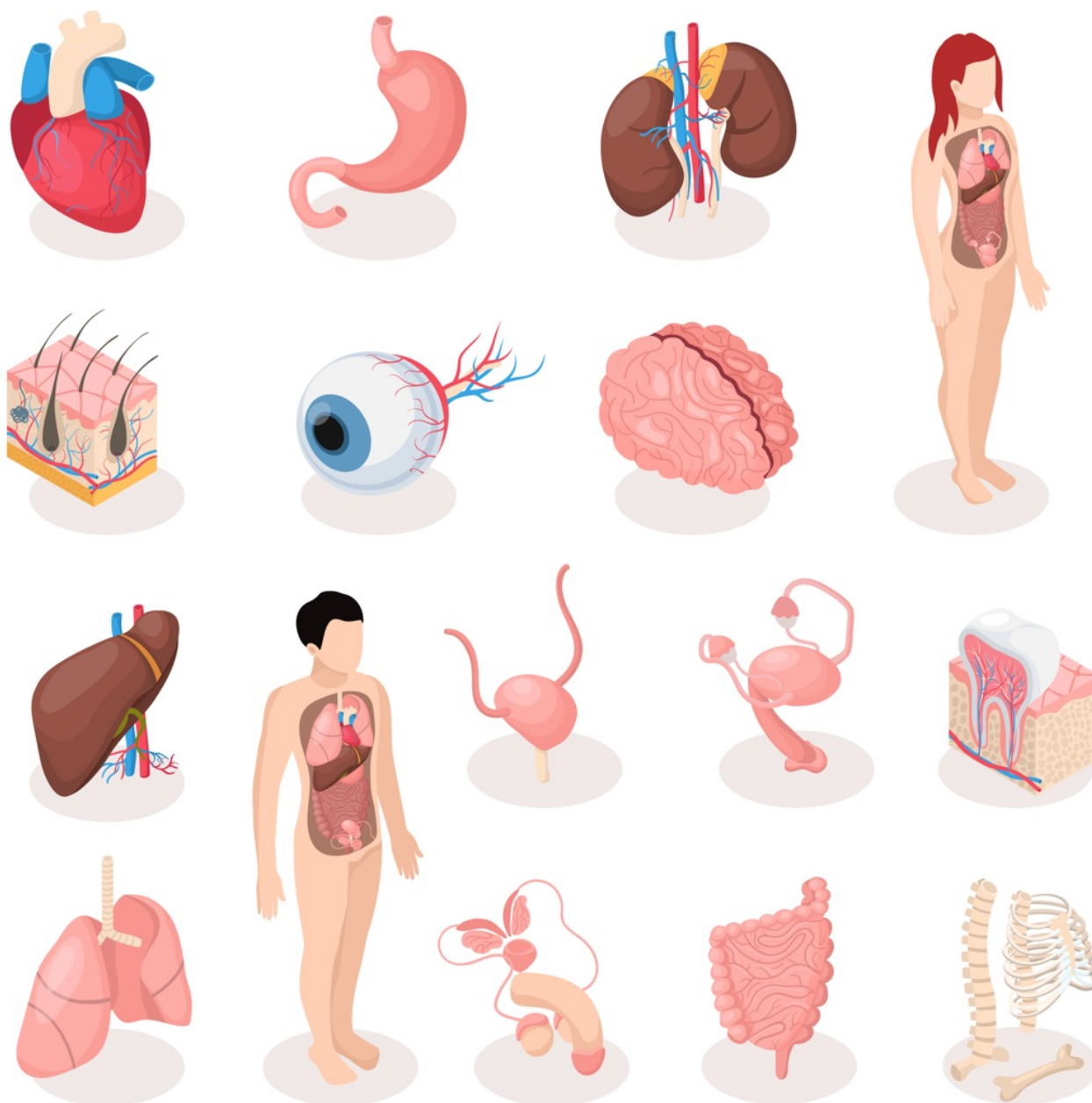
Dobre stvari	Slabe stvari

Napišite, kaj je na naslednjih dveh fotografijah. Pomagajte si z besedami v okvirju.

las, nos, vrat, gleženj, kost, oko, noht, možgani, trebuh, čelo, jetra, brada, slepič, živec, uho, ledvica, kri, stegnenica, želodec, ključnica, črevo, zob, noga, usta, hrbet, dvanajstnik roka, hrbtenica, mišica, srce, komolec, popek, zapestje, jezik, lobanja, stopalo, prsnica, glava, hrbet, komolec, prsi, prst, gleženj, koleno, noga, rama, zadnjica, roka, trebuh, usta, vrat, zapestje, obrv, peta, lasje, nos, oko, uho, hrbtenica, podplat, stopalo, dlan, spolovilo

Vir: <https://www.freepik.com>

Vir: <https://www.freepik.com>

Kaj sodi skupaj? Za vsako čutilo so tri besede.

oko, sluh, jezik, voh, vid, uho, okus, slišati, koža, tipati, vohati, videti, tip, okušati, nos

Dajalnik (dativ)

Komu? Čemu?

	Moški spol	Ženski spol	Srednji spol
Ednina	dobremu kirurgu radiološkemu inženirju	medicinski sestri novi možnosti	dobremu zdravilu dobremu zdravilišču
Dvojina	dobrima kirurgoma radiološkima inženirjema*	medicinskima sestrama novima možnostima	dobrima zdraviloma dobrima zdraviliščema*
Množina	dobrim kirurgom radiološkim inženirjem*	medicinskim sestram novim možnostim	dobrim zdravilom dobrim zdraviliščem*

* -e- za c, č, j, š, ž

Osebni zaimki v dajalniku

Ednina				Dvojina			Množina			Povratni zaimek
meni mi	tebi ti	njemu mu	njej ji	nama	vama	njima jima	nam	vam	njim jim	sebi si

Raba dajalnika

Indirektni predmet (za nekaterimi glagoli: dati, kupiti, poslati, čuditi se, smejati se ...):
Komu? Čemu?

Mariji sem dala pismo.

Matjažu sva kupili knjigo.

Poslali smo jim paket.

Nosilec stanja: Komu?

Zdi se mi, da bo slabo vreme.

Marku in Tini se mudi.

Premikanje (s predlogom k/h): Kam? H komu? K čemu?

Gremo k bolni babici.

Sestra je šla h kirurgu.

Premikanje (s predlogom proti): Kam? Proti komu? Proti čemu?

Peljemo se proti Novemu mestu.

Peljemo se proti Celju, nato proti Ljubljani.

Nasprotovanje (s predlogom *proti*): Proti komu? Proti čemu?

Sem proti nasilju.

Jemljem tablete proti povišani telesni temperaturi.

Čas (s predlogom *proti*): Kdaj? Proti čemu?

Proti večeru gremo na sprehod.

Proti koncu meseca se bomo odpravili na dopust.

Dopuščanje (s predlogom *kljub*): Kljub čemu?

Kljub uspešni operaciji ima še zmeraj težave.

Kljub zdravljenju se ne počuti bolje.

Sklanjanje specifičnih samostalnikov

	Ednina	Dvojina	Množina
I	las	lasa	lasje*
R	lasa	las	las
D	lasu	lasoma	lasem
T	las	lasa	lase
M	lasu	laseh	laseh
O	lasom	lasoma	lasmi

*Enako sklanjamo: **zobje, možje**

	Ednina	Dvojina	Množina	
I	oko	očesi	očesa	oči*
R	očesa	očes	očes	oči
D	očesu	očesoma	očesom	očem
T	oko	očesi	očesa	oči
M	očesu	očesih	očesih	očeh
O	očesom	očesoma	očesi	očmi

*Enako sklanjamo: **ljudje**

	Ednina	Dvojina	Množina
I	uho	ušesi	ušesa
R	ušesa	ušes	ušes
D	ušesu	ušesoma	ušesom
T	uho	ušesi	ušesa
M	ušesu	ušesih	ušesih
O	ušesom	ušesoma	ušesi

*Enako sklanjamo: **telo**

	Množina
I	jetra
R	jeter
D	jetrom
T	jetra
M	jetrih
O	jetri

*Enako sklanjamo: **usta, pljuča**

	Množina
I	prsi
R	prsi
D	prsim
T	prsi
M	prsih
O	prsmi

*Enako sklanjamo: **brki**

Prostor za nove besede in sporazumevalne vzorce

Vaje

1. Vstavite besede v množino in ustrezni sklon.

1. Martina ima _____. (črno oko)
2. Maja ima _____. (majhno uho)
3. Eva nima _____. (temen las)
4. Klemen ima _____. (svetel las)
5. Imate _____. (zamašeno uho)
6. (Zob) _____ me bolijo.
7. Miha ima _____. (bel zob)
8. Redno umivanje _____ (zob) je zelo pomembno.
9. (Oko) _____ me pečejo.
10. Težave imam z _____. (oko)
11. Potrebujem šampon za _____. (las)
12. Imam vnetje _____. (uho)
13. Lana nima težav z _____. (las)

2. Vstavite besede v ustrezni sklon.

1. Narediti morate rentgenski posnetek _____. (pljuča)
2. Imate slabo delovanje _____. (jetra)
3. V srednji šoli je imel težave s _____. (pljuča)
4. Ima brazgotine pod _____. (prsi)
5. (Pljuča) _____ so razdeljena na levo in desno pljučno krilo.
6. Prosim, odprite _____. (usta)
7. Imate povečano količino železa v _____. (jetra)
8. Imate vnetje _____. (prsi)
9. Zadihala je s _____. (polna pljuča)
10. Vzdihnite skozi _____. (usta)
11. Celotna količina zraka v _____ (pljuča) znaša 6000 ml.
12. Čezmerno uživanje alkohola lahko škoduje _____. (vaša jetra)
13. Pogosto imam bolečine v _____. (prsi)
14. Gledala ga je z _____. (odprta usta)
15. Določene snovi lahko pustijo trajne posledice na _____. (jetra)
16. Ta zdravila priporočajo bolnikom s kroničnimi boleznimi _____. (pljuča)
17. (Jetra) _____ moramo varovati tako kot vsak drug organ.

3. Izberite pravilni odgovor.

1. Njeni **lasje** – **lase** so zelo suhi.
2. Pri **očesu** – **očesom** ima oteklino.
3. Pod **očesom** – **očesu** ima modrico.
4. Ima poškodovane **zobje** – **zobe**.
5. Nima dolgih **laseh** – **las**.
6. Nimam težav s **pljučem** – **pljuči**.

4. Odgovorite na vprašanja.

1. S čim se počeeš? _____.
2. S čim se obrišeš? _____.
3. S čim si očistiš ušesa? _____.
4. S čim si namažeš obraz? _____.
5. S čim si umiješ roke? _____.
6. S čim si umiješ zobe? _____.
7. S čim si postrizeš nohte? _____.
8. S čim si opereš lase? _____.
9. S čim se obriješ? _____.

5. Poimenujte predmete na fotografiji in opišite svojo osebno higieno. Pomagajte si z besedami v okvirju.

umiti se, kopati se, tuširati se, česati se, postriči si, obriti se, glavnik, brisača za obraz, palčke za ušesa, tampon, zobna pasta, tekoče milo, zobna nitka, deodorant, krema za obraz, britvica, milo, vlažilni robčki, toaletni papir, zobna ščetka, ustna voda, gel za prhanje, krtača, menstrualna skodelica, rokavica, bombaž, ogledalo, brisača, gobica za prhanje, šampon, plenice, rokavica, zobna pasta

6. Na prazna mesta vstavite ustrezne besede.

imeti glavobol, urezati se, imeti oteklino, imeti alergijo, imeti drisko, kašljati, bruhati, imeti želodčne težave, srbeti, biti prehlajen, imeti vročino, imeti zlomljeno roko, imeti zviti gleženj, kihati

7. Odgovorite.

1. Komu telefonirate vsak dan?
2. Čemu se pogosto smejite?
3. Komu ste nazadnje podarili darilo?
4. Komu ste se nazadnje zahvalili?
5. Komu najbolj zaupate?
6. Čemu se nikoli niste prilagodili?
7. Komu ste se nazadnje opravičili?

8. Vstavite besede v ustreznem sklonu.

Komu pomagaš? Pomagam:

1. _____ . (dober prijatelj)	7. _____ . (majhen otrok)
2. _____ . (naš dedek)	8. _____ . (naš direktor)
3. _____ . (vaša sosed)	9. _____ . (vaša čistilka)
4. _____ . (naš oče)	10. _____ . (majhen pes)
5. _____ . (bolan človek)	11. _____ . (mlajša sestra)
6. _____ . (bolan fant)	12. _____ . (moja žena)

9. Dopolnite.

1. V naši ulici zmeraj pomagamo _____. (dober sosed, mn.)
2. Vsak dan telefoniram _____. (svoja prijateljica, dv.)
3. Hvaležna sem _____ (prijatelj, mn.), ki so mi pomagali.
4. Vsi pravijo, da sem podobna _____. (oče)
5. _____ (svoj učenec, mn.) sem razlagal o zgodovini Slovenije.
6. Natakár streže _____. (lepo dekle, dv.)
7. Vedno se je smejala _____. (smešna šala, mn.)
8. Marko se je pridružil _____. (glasbena skupina)
9. Učenci so dokazali _____ (svoj učitelj, mn.), da so sposobni rešiti uganko.
10. Čudila se je _____. (njegova beseda, mn.)
11. Marko in Maša sta se opravičila _____. (babica in dedek)
12. Od nekdanj se je posvečala _____. (svoje delo)
13. Zlagal se je _____. (svoji starši)
14. Brat nagaja _____. (sestra, dv.)
15. Ljudje so se odzvali _____. (uradno vabilo)
16. Ropar je z nožem grozil _____. (prestrašen prodajalec, mn.)
17. (brat, sestra, mn.) _____ je razdelil kruh.
18. (fant, dekle, dv.) _____ lepo pristajajo oblačila.
19. Izognila se je _____. (velika gneča)
20. Niso se hoteli prilagoditi _____. (nova razmera, mn.)
21. Zmeraj je sledil _____. (svoje srce)

10. Dopolnite.

1. Peljem se proti _____. (veliko mesto)
2. Kljub _____ (velika težava, mn.) je uspel.
3. Prispevali bomo k _____. (uresničevanje ciljev)
4. Prišli bomo proti _____. (večer)
5. Marija ima angino, zato mora iti k _____. (osebni zdravnik)
6. Ljudje so proti _____ (nasilje).
7. Jutri me ne bo doma, ker grem h _____. (kirurg)
8. Sem proti _____ (cigareta, mn.), ker škodujejo _____. (zdravje)
9. Kljub _____ (slabo počutje) je naredila vse izpite.
10. Kljub _____ (močno zdravilo, mn.) se še ni pozdravila.
11. Anglija je igrala proti _____. (Španija)
12. Prispevali smo k _____. (uspešno povečanje prodaje)

11. Dopolnite.

1. (Anja, Marko in Sonja) _____ je slabo.
2. (Otrok, dv.) _____ je vroče.
3. (Sodelavka, mn.) _____ je dolgčas.
4. (Moja sestra, dv.) _____ je slabo.
5. (Voznik, mn.) _____ se mudi.
6. (Bolnik) _____ se zdi, da se je njegovo stanje izboljšalo.
7. (Moja sošolka, dv.) _____ se ne ljubi pisati domače naloge.

12. Vstavite predlog k ali h.

Grem ____ knjižničarki, ____ ginekologu, ____ zdravnici, ____ prijatelju, ____ frizerki, ____ kolegoma, ____ kuharici, ____ Alešu, ____ Gordani, ____ šefu, ____ Mariji.

13. Iz naslednjih besed sestavite povedi v pretekliku ali prihodnjiku.

Anja, svoj brat, podariti, darilo → *Anja je svojemu bratu podarila darilo.*

Marko, oče, kupiti, knjiga → _____.

Marija, sošolka, pomagati, pri, pisanje, domača naloga → _____.

Mož, pomagati, ženska → _____.

Maja, povedati, Tone, resnica → _____.

Jaz, prinesti, prijateljica, darilo → _____.

Tine, posoditi, denar, Živa → _____.

Monika, otroka, povedati, resnica → _____.

14. Dopolnite z dajalnikom dvojine in množine. *Bližamo se ...*

lep avto	lepemu avtu	lepima avtoma	lepim avtom
lepa hiša			
veliko igrišče			
majhno jezero			
stara trgovina			
visoka planina			
lep gospod			
zelena stavba			
naša hiša			
velik travnik			
majhno parkirišče			
lesena koča			

15. Besede napišite v pravilnem sklonu. V drugi povedi besedo zamenjajte z zaimkom.

- Marija velikokrat pomaga _____ (oče). Tudi njen brat ____ pomaga.
- Mlajša sestra pomaga _____ (starš, dv.). Tudi starejša sestra ____ pomaga.
- Podobna sem _____ (mama). Brat pa ____ ni podoben.
- Marko in Tina vedno pomagata _____ (prijatelj, mn.). Tudi jaz ____ pomagam.
- Posodila sem _____ (sošolec, dv.) denar. Tudi Tina ____ je posodila denar.
- Zobozdravnica bo _____ (dekle, mn.) pregledala zobe. Tudi ortodontka ____ bo pregledala zobe.
- Otroci so se smejali _____ (Mateja). Tudi jaz sem se ____ smejala.
- Čudili smo se _____ (zdravnica, dv.). Tudi direktor se ____ je čudil.
- Eva se je zlagala _____ (najboljša prijateljica). Tudi Matej se ____ je zlagal.
- Otroci so se smejali _____ (smešen klovn). Tudi starši so se ____ smejali.
- (Svoj brat) _____ sem podarila žogo. Prijatelj pa ____ je podaril knjigo.
- Pogosto pomagam _____ (stari starši). Moja sestra pa ____ ne pomaga.
- Čudila sem se _____ (neznan človek). Tudi prijateljica se ____ je čudila.
- Odzvala sem se _____ (uradno vabilo). Tudi moj sodelavec se ____ je odzval.

16. Kako se počutiš?

- Slabo ____ je. (jaz)
- Slabo ____ je. (vedve)
- Slabo ____ je. (ona)
- Slabo ____ je. (on)

17. Ali ti je všeč?

- Všeč ____ je. (jaz)
- Všeč ____ je. (midva)
- Všeč ____ je. (vedve)
- Všeč ____ je. (ve)

18. Naslednje povedi pretvorite v preteklik in prihodnjik.

Sedanjik	Preteklik	Prihodnjik
Najprej moram pospraviti sobo, potem lahko grem v kino.		
Ne smem piti veliko alkohola.		
Tadej ne more iti v trgovino.		
Nočem ostati sama doma.		
Ni ti treba kuhati drugega čaja.		
Ne smem jesti premastne hrane.		
Ne morem jesti začinjene hrane.		
Ni vama treba pisati recepta.		
Danes ni treba pospravljati.		

19. Smiselno dopolnite naslednje povedi. Uporabite veznik *ker*.

- Ostati moram doma, *ker* imam veliko dela.
- Želim kupiti novo kolo, _____.
- Ne smem jesti pekoče hrane, _____.
- Nočem ostati doma, _____.
- Želim imeti psa, _____.
- Lahko grem s tabo v kino, _____.
- Ne morem priti s tabo, _____.
- Moram veliko trenirati, _____.
- Ne smem jesti pozno, _____.
- Moram se učiti slovensko, _____.
- Želim igrati nogomet, _____.
- Želim postati zdravnik, _____.
- Želim imeti svojo hišo, _____.

20. Smiselno dopolnite naslednje povedi. Uporabite veznik *zato*.

- Izpulili so mi zob, *zato* ne morem govoriti.
- Boli me grlo, _____.
- Zlomila sem si nogo, _____.
- Utrujen sem, _____.
- Živčen sem, _____.
- Poškodovala sem se, _____.
- Oči me pečejo, _____.
- Glava me boli, _____.
- Zbolela sem, _____.
- Zob me boli, _____.

STRES

Kako obvladati stres?

Kakšen vpliv ima stres na vaše življenje in kako vam škoduje? Pravzaprav lahko vpliva na vse aspekte življenja – službo, študij, odnose ... Toda obvladati ga moramo. Obstaja več načinov, kako se izogniti stresu. Kadar se počutite utrujeni, si vzemite odmor. Pojdite ven na sprehod, zapustite pisarno ali delovno mesto. Zelo pogosto pomaga tudi fizična aktivnost. Telesna vadba pomaga pri koncentraciji, izboljša spanec, spomin ipd. Ali spite dovolj? Vedno poskrbite, da imate polne baterije. Pogovorite se z osebo, ki ji zaupate. Zaupajte svoje težave ljudem, ki jim verjamete in ki vam lahko pomagajo. In seveda, jejte pravilno in pijte veliko vode. Če kadite, opustite kajenje. Obogatite svoje prehranjevalne navade z več vitamini, antioksidanti ter minerali. In seveda, smejte se, kajti smeh je pol zdravja.

Zdravstvo	Dejavnosti zdravnika ali medicinske sestre
bolnišnica, porodnišnica, zdravilišče, zdravstveni dom, zavod za zdravstveno zavarovanje, ambulantna, laboratorij, urgencia; bolnik, bolnica; zdravstvena kartica, obvezno zdravstveno zavarovanje; dodatno zdravstveno zavarovanje, zdravnik, zdravnica, reševalec, reševalka, medicinska sestra, medicinski tehnik, zobozdravnik, zobozdravnica, kirurg, kirurginja, zdravstveni tehnik, specialist, specialistka	pregledati bolnika, postaviti diagnozo, napisati recept za zdravilo, napotiti bolnika k specialistu, pomagati bolniku, izmeriti telesno temperaturo, izmeriti krvni tlak, naročiti zdravnika na pregled
Zdravila in zdravstveni pripomočki	Bolezni, zdravstveno stanje in poškodbe
tableta, šumeča tableta, draže, oribleta, kapsula, lingvaleta, prašek, sirup, krema, mazilo, kapljice, injekcija, čaj, emulzija; obliž, povoj, merilec krvnega tlaka, zaščitna maska, hodulja, sprehajalna palica, inhalator	gripa, prehlad, viroza, angina, bruhanje, alergija, vnetje, pljučnica, rak, driska, glavobol, zvišan krvni tlak, sladkorna bolezen, nespečnost, zelena mrena, možganska kap, sečni kamni; rana, ureznina, opekline, odrgnina, udarnina, žulj, krvavitev, zlom, zvin, udarec

Teme za pogovor.

Pogovorite se o stresu in vzrokih za stres.

Opišite zdravstveni sistem v Sloveniji.

Na spletni strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje RS poiščite informacije o nekaterih boleznih v okvirju in jih predstavite.

Pri zdravniku

Zdravnik: Dober dan. Kar usedite se.

Gospod Rupel: Dober dan.

Zdravnik: Povejte mi, kakšne težave imate.

Gospod Rupel: Že štiri dni me boli glava in ne morem spati. Ponoči sem imel povišano telesno temperaturo.

Zdravnik: Kako visoka je bila?

Gospod Rupel: 38,5 stopinj.

Zdravnik: Kaj ste vzeli proti vročini? Ali je zdravilo pomagalo?

Gospod Rupel: Ja, vzel sem Lekadol, toda ni mi pomagal.

Zdravnik: Ali kašljate? Vas kaj boli?

Gospod Rupel: Ja, kašljam, pa tudi pljuča me bolijo. To traja že en teden.

Zdravnik: V redu. Gre za navadno sezonsko gripo. Morate počivati in najbolje je, da ostanete doma. Piti morate veliko čaja. Če pa imate težave z dihanjem in zamašen nos, je najbolje, da inhalirate. Ob povišani telesni temperaturi si lahko skuhate bezgov ali lipov čaj, ki spodbuja potenje.

Gospod Rupel: Kaj mi pa svetujete glede kašlja?

Zdravnik: Izogibati se morate hladnemu zraku. Če ste kadilec, ne smete kaditi.

Gospod Rupel: V redu.

Zdravnik: Ali lahko dihate normalno?

Gospod Rupel: Ja, normalno diham. Včasih zaradi bolečine v grlu ne morem jesti prav ničesar.

Zdravnik: V redu. Predpisal vam bom recept za zdravilo, ki ga dobite v lekarni.

Gospod Rupel: V redu. Ali moram še kaj drugega narediti?

Zdravnik: Ne, ni vam treba. Ali želite še kaj vprašati?

Gospod Rupel: Ne, to je vse. Nasvidenje.

Zdravnik: Nasvidenje.

Odgovorite na vprašanja.

Kakšne težave ima gospod Rupel?

Kaj mora in česa ne sme delati?

Kaj mu svetuje zdravnik?

Katere čaje mora piti?

Kakšne so vaše izkušnje z vašim zdravnikom?

Kaj vam svetuje vaš zdravnik?

Kako vi skrbite za svoje zdravje?

Oziralna zaimka *ki* in *kateri*

	Moški spol	Ženski spol	Srednji spol
Ednina	ki mu	ki ji	ki mu
Dvojina	ki jima	ki jima	ki jima
Množina	ki jim	ki jim	ki jim

To je **specialist**, **ki** sem **mu** dal svojo napotnico.

Zaupajte svoje težave **ljudem**, **ki jim** verjamete in **ki vam** lahko pomagajo.

	Moški spol	Ženski spol	Srednji spol
Ednina	proti kater emu	proti kater i	proti kater emu
Dvojina	proti kater ima	proti kater ima	proti kater ima
Množina	proti kater im	proti kater im	proti kater im

To je **zdravnik**, **h kateremu** sem šel zadnjič.

To je **nogometna ekipa**, **proti kateri** smo igrali prejšnji teden.

Velelnik

-aj, -ajte (*pomagati, vprašati, kuhati, počakati ...*)

jaz	/	midva midve/medve	(ne) počiva iva	mi me	(ne) počiva imo
ti	(ne) počiva j	vidva vidve/vedve	(ne) počiva ita	vi ve	(ne) počiva jte

Pozor: gledati – glej, glejva, glejta, glejmo, glejte

-uj, -ujte (*spraševati, načrtovati, posedovati, mirovati ...*)

jaz	/	midva midve/medve	(ne) potuj iva	mi me	(ne) potuj imo
ti	(ne) potuj j	vidva vidve/vedve	(ne) potuj ita	vi ve	(ne) potuj jte

-i, -ite (narisati, usesti se, zapreti, odpreti ...)

jaz	/	midva midve/medve	(ne) napiš iva	mi me	(ne) napiš imo
ti	(ne) napiš i	vidva vidve/vedve	(ne) napiš ita	vi ve	(ne) napiš ite

-ci, -cite (peči, reči, vleči, sleči se ...)

jaz	/	midva midve/medve	(ne) tec iva	mi me	(ne) tec imo
ti	(ne) tec i	vidva vidve/vedve	(ne) tec ita	vi ve	(ne) tec ite

-zi, -zite (vreči, uleči se, streči, ...)

jaz	/	midva midve/medve	(ne) striz iva	mi me	(ne) striz imo
ti	(ne) striz i	vidva vidve/vedve	(ne) striz ita	vi ve	(ne) striz ite

Glagoli biti, jesti, dati, povedati, vedeti in iti

jaz	/	midva midve/medve	(ne) bod iva (ne) jej iva (ne) daj iva (ne) pove jva (ne) ved iva (ne) poj diva	mi me	(ne) bod imo (ne) jej imo (ne) daj imo (ne) pove jmo (ne) ved imo (ne) poj dimo
ti	(ne) bod i (ne) jej i (ne) daj i (ne) pove j (ne) ved i (ne) poj di	vidva vidve/vedve	(ne) bod ita (ne) jej ita (ne) daj ita (ne) pove jta (ne) ved ita (ne) poj dita	vi ve	(ne) bod ite (ne) jej ite (ne) daj ite (ne) pove jte (ne) ved ite (ne) poj dite

Naklonski glagoli

Želeti/ne želeti + nedoločnik (izražanje želje)

želim študirati	ne želim študirati
želel(a) sem študirati	nisem želel(a) študirati
želel(a) bom študirati	ne bom želel(a) študirati
želel(a) bi študirati	ne bi želel(a) študirati
Ona želi živeti ob morju. *želeti → rad(a) bi: Rada bi živela ob morju.	Ona ne želi živeti ob morju.

Hoteti/ne hoteti + nedoločnik (izražanje zahteve, odločenosti, namena)

hočem študirati	nočem študirati
hotel(a) sem študirati	nisem hotel(a) študirati
hotel(a) bom študirati	nisem hotel(a) študirati
hotel(a) bi študirati	nisem hotel(a) študirati
Ona hoče študirati medicino. *Hočem kavo. (nevljudno) → Želim/rad(a) bi kavo. (vljudno)	Ona noče študirati medicine.

Smeti/ne smeti + nedoločnik (izražanje dovoljenja)

smem študirati	ne smem študirati
smel(a) sem študirati	nisem smel(a) študirati
smel(a) bom študirati	ne bom smel(a) študirati
smel(a) bi študirati	ne bi smel(a) študirati
Smem vstopiti. *smeti → lahko: Lahko vstopim.	Ne smem vstopiti. *smeti se pogosteje uporablja v nikalni obliki.

Lahko + os. gl. oblika : ne moči + nedoločnik (izražanje zmožnosti, sposobnosti)

lahko študiram	ne morem študirati
lahko sem študiral(a)	nisem mogel/mogla študirati
lahko bom študiral(a)	ne bom mogel/mogla študirati
lahko bi študiral(a)	ne bi mogel/mogla študirati
Ona lahko opravi izpit, ker se je učila.	Ona ne more opraviti izpita, ker se ni učila. *moči se pogosteje uporablja v nikalni obliki

**Morati + nedoločnik : ni treba + os. zaim. v dajal. + nedoločnik
(izražanje nujnosti, dolžnosti, obveznosti)**

moram študirati	ni mi treba študirati meni ni treba študirati
moral(a) sem študirati	ni mi bilo treba študirati meni ni bilo treba študirati
moral(a) bom študirati	ne bo mi treba študirati meni ne bo treba študirati
moral(a) bi študirati	ne bi mi bilo treba študirati meni ne bi bilo treba študirati
<i>Moram iti na predavanje.</i>	<i>Ni mi treba iti na predavanje.</i>

Prostor za nove besede in sporazumevalne vzorce

Vaje

1. Dopolnite z velelnikom v 2. osebi in z nepoudarjenimi osebnimi zaimki, kot kaže primer.

1. (dati) Mariji knjigo! *Daj ji jo!*
2. (odnesti) stricu vino! _____.
3. (opisati) sodelavkama načrt! _____.
4. (pokazati) študentkama knjige! _____.
5. (kupiti) sestri darilo! _____.
6. (posoditi) bratu kolo! _____.
7. (vrniti) staršema denar! _____.
8. (napisati) prijateljem pismo! _____.
9. (povedati) ljudem resnico! _____.
10. (zaupati) prijateljicama skrivnost! _____.

2. Dopolnite z velelnikom v 2. osebi množine in s poudarjenimi osebnimi zaimki, kot kaže primer.

1. (steči) pod hišo! *Stecite pod njo!*
2. (ne hoditi) po hiši! _____.
3. (ne ukvarjati se) z Markom in Tino! _____.
4. (iti) k zdravniku! _____.
5. (odpeljati se) k prijateljem! _____.
6. (ne potovati) brez zdravstvenega zavarovanja! _____.
7. (priti) k Maji in Barbari! _____.
8. (govoriti) Miji, ne Anžetu! _____.
9. (ne razmišljati) o težavah! _____.
10. (raje, telefonirati) Klemnu kot Anji! _____.

3. Dopolnite besedilo. Pomagajte si z naslednjimi besedami: *iti, bolan, utrujeno, ji, glava, pomagala, poskušal sem, tablete.*

Pred enim tednom sem bil precej _____. Tudi _____ niso pomagale. Nisem vedel, kaj naj naredim. _____ se sprostiti z jogo, ampak tudi joga ni _____. Odločil sem se _____ k zdravnici. Povedal sem _____, da sem preveč delal prejšnji mesec in da se počutim _____.

4. Dopolnite z velelnikom.

Zdravnica reče bolniku:

(odpreti) usta! *Odprite usta!*

(nehati) kaditi! _____.

(vzeti) recepte! _____.

(sleči) bluzo! _____.

(dvigniti) levo nogo! _____.

(ostati) pri miru! _____.

(vzeti) sapo! _____.

(dihati) skozi nos! _____.

(razkužiti) si roke! _____.

(pokazati) jezik! _____.

(pogledati) desno! _____.

(usesti se)! _____.

(vstati)! _____.

(uleči se)! _____.

(izpolniti) obrazec! _____.

(ne piti) sladkih pijač! _____.

(požirati)! _____.

(reči) aa! _____.

(obrniti se)! _____.

(narediti) korak! _____.

5. Iz zgornjega besedila sestavite dialog med bolnikom in zdravnico. Kaj svetuje zdravnica?

6. Smiselno povežite povedi, kot kaže primer.

1. Postala sem zdravnica,	da bi si privoščili počitnice.
2. Prišel sem v lekarno,	da bi rešili šolske težave.
3. Ostala sem doma,	da bi se izognili zdravstvenim težavam.
4. Govorili smo z učiteljem,	da bi kupili oblačila.
5. Nismo jedli mesa,	da bi pomagala ljudem.
6. Prišli smo v trgovino,	da bi spoznali nove ljudi.
7. Varčevali smo denar,	da bi pospravila stanovanje.
8. Preselili smo se v tujo državo,	da bi kupil zdravila.
9. Vpisala sem se na plesno šolo,	da bi imela dovolj denarja.
10. Delala sem veliko,	da bi postala plesalka.

7. Smiselno dokončajte povedi, kot kaže primer.

- Da bi bil zdrav, *moraš telovaditi, zdravo jesti in dovolj spati.*
- Da bi bil postal glasbenik, _____.
- Da bi potoval, _____.
- Da bi razumel učitelja, _____.
- Da bi delal v turistični agenciji, _____.
- Da bi vozil avto, _____.
- Da bi se naučil tujega jezika, _____.
- Da bi postal arhitekt, _____.

8. Povežite v eno poved s *ki* ali *kateri*.

- To je moja prijateljica. Prijateljici sem pomagala. →
- To so moji sosede. Sosedom zaupam. →
- Srečala sem prijateljici. K prijateljicama sem šla na obisk. →
- To so nogometaši Maribora. Proti njim smo igrali včeraj. →
- To sta dekleti. Dekletoma sem dal učno gradivo. →

9. Dopolnite.

- V bolnišnici moramo _____ (biti) tiho.
- Ali mi lahko _____ (prinesti) zdravila, prosim?
- Ne smeš predolgo _____. (sedeti)
- Lahko _____ (jesti) ali te zob še zmeraj boli?
- Vsako jutro morava _____. (telovaditi)
- Moram _____ (jemati) zdravila, ki mi jih je predpisal zdravnik.
- Ne smeš _____ (izpustiti) zajtrka.

10. Pri zdravnici – napišite, kaj lahko, česa ne smejo in kaj morajo narediti bolniki, kot je prikazano v prvem primeru.

Zdravnica: Kakšne težave imate?

Milan: Zvil sem si gleženj.

Milan **lahko** gleda televizijo, se pogovarja s prijatelji, pije čaj, bere knjigo.

Milan **ne sme** obremenjevati gležnja, hoditi, teči, stati dolgo na nogah.

Milan **mora** počivati, ležati, sedeti.

Zdravnica: kakšne težave imate?

Marija: Bruham.

Marija **lahko** _____ .

Marija **ne sme** _____ .

Marija **mora** _____ .

Zdravnica: kakšne težave imate?

Miha: imam gripo.

Miha **lahko** _____ .

Miha **ne sme** _____ .

Miha **mora** _____ .

Zdravnica: kakšne težave imate?

Luka: imam vnetje sinusov.

Luka **lahko** _____ .

Luka **ne sme** _____ .

Luka **mora** _____ .

Zdravnica: kakšne težave imate?

Helena: imam drisko.

Helena **lahko** _____ .

Helena **ne sme** _____ .

Helena **mora** _____ .

